



# VALAŠTIANSKY hlasník

ročník XXII. ■ číslo 5 ■ november 2024 ■ dvojmesačník

## Z OBSAHU VYBERÁME:

- Terénny sociálny pracovník
- Zo života škôl
- Predstavujeme vám

### Milí Valaštania,

teplé lúče slnka už odchádzajú a v prírode v celej sile i pestrofarebnej kráse nastúpila jeseň.

Každoročne plánované podujatia v rámci Valašianskej kultúrnej jesene sme v mesiaci september odštartovali tradičným, už 15. ročníkom festivalu plného chuti a vône, našej „Harule“. Chcem sa touto cestou poďakovať Občianskemu združeniu Pekný deň za organizáciu a zároveň im pri príležitosti ich 20. výročia založenia, ktoré v tomto roku oslavujú, popriať všetko najlepšie.



si nevážime. Som veľmi rád, že naša obec sa rozvíja, napreduje a stále hľadá možnosti k zvýšeniu kvality života. Jednou z úspešne ukončených realizácií, ktorá k tomu prispela, je aj nový vzhľad Tatranskej ulice. Na tejto ulici budeme ďalej pokračovať menšími úpravami, napríklad skrášlením okolia pri Kaplnke sv. Jána Krstiteľa, či vybudovaním kontajnerového stojiska na ul. Vladislava Valacha.

Naše Technické služby Valaská postupne pokračujú v budovaní spevnených odstavňových plôch na Hronskej ulici. Tieto budú slúžiť k zlepšeniu parkovacej politiky predovšetkým obyvateľov Hronskej ulice. Povrchové úpravy asfaltovaním, či vybudovaním chodníkov na Hronskej ulici, sa po vybudovaní kanalizácie v režii STVS budeme snažiť zrealizovať v budúcom roku.

Po úspešnom vysúťžení zhotoviteľa sme začali s opravou havarijného stavu strechy na našom kultúrnom dome. Po komplexnej oprave bude potrebné poškodené steny vnútorných priestorov vysušiť a vymalovať.



Mesiac október patrí seniorom. Je oslavou jesene života a pripomienkou úcty k všetkým starším ľuďom. Budme tu pre nich a budme s nimi, máme im byť za čo vďační, a nielen to. Stále ich potrebujeme. Ich skúsenosti nadobudnuté rokmi, múdrosť, láskavosť, pochopenie, skromnosť. Naša obec na svojich seniorov nezabúda a každoročne im pri príležitosti Mesiaca úcty k starším venuje darček v podobe kultúrno-spoločenského podujatia. Tentokrát ním bol koncert skupiny Senzi Senzus, ktorý sa uskutočnil 12. októbra 2024 v našom kultúrnom dome.

Začiatkom novembra sme si pripomenuli Sviatok všetkých svätých a Pamiatku zosnulých. Sviatky, ktoré sú viac zamerané na osobnú úctu

k našim zosnulým blízkym. Práve v týchto dňoch sa k nám vracajú naši rodáci či hostia, ktorí po dlhšom čase navštívia svoje rodiny. Práve oni nám poukážu na to, čo sa v našej obci zmenilo. Veľakrát si ani neuvedomíme, ako sa naša obec rozvíja a čo sa okolo nás deje, pretože to považujeme už za prirodzené a mnohé veci



V týchto dňoch prebiehajú stretnutia k návrhom rozpočtu na rok 2025. Podľa avizovaných informácií je a bude situácia v samosprávach kritická. Napriek veľkej snahe viaceré samosprávy nebudú môcť zostaviť vyrovnané rozpočty. V zmysle nových legislatívnych nastavení aj nás čakajú výrazné zmeny. Na schválenie rozpočtu ako reálneho a vyrovnaného sa budeme snažiť znížiť naše výdavky tak, aby sme plánovanými investičnými akciami nezaťažili obyvateľov. Veríme však, že sa nám aj napriek zmenám podarí zabezpečiť správu obce a všetkých jej služieb, dofinancovanie rozbehnutých investičných akcií, či realizáciu nových plánovaných projektov. Taktiež budeme naďalej podávať žiadosti o nenávratné zdroje z rôznych programov vlády či EÚ.

Na záver vás chcem poprosiť, aby sme v tejto uponáhľanej dobe spomalili a zamysleli sa nad tým, čo je v našich životoch naozaj dôležité. Aby sme sa v tomto období k sebe správali ľudskejšie, milšie a pokornejšie, aby sme navzájom budovali medzi sebou dobré medziľudské vzťahy. Aby sa pre nás všetkých stalo prioritou naše zdravie a zdravie našich blízkych.

Prajem vám pevné zdravie, veľa optimizmu a energie do ďalších dní.

S úctou

Mgr. Peter Jenča,  
starosta obce Valaská

## Informácia pre majiteľov rodinných domov

Blíži sa vykurovacia sezóna a majitelia rodinných domov musia zabezpečiť pravidelné čistenie a kontrolu komínov. Pred pripojením nového palivového spotrebiča alebo zmenou druhu paliva je tiež nutné vykonať odborné preskúšanie komínov. Novela zákona o ochrane pred požiar- mi ukladá majiteľom domu s komínom povinnosť uskutočniť revíziu komínov aj dymovodov

### Orientačné ceny za revízie:

- elektroinštalácia v byte: od 60 do 90 eur
- elektroinštalácia v dome: od 100 do 150 eur
- bleskozvod (podľa počtu zvodov, menší rodinný dom má 2 až 4 zvody): 18 až 25 eur za každý zvod
- revízia elektrického zariadenia – fotovoltaika: od 250 do 350 eur
- revízia plynového kotla: od 80 do 130 eur (v lete býva najlacnejšia)
- revízia komína a dymovodov: od 20 do 60 eur (závisí aj od lokality a množstva vykurovacích spotrebičov)

Mgr. Alena Neuzerová

s napojeným vykurovacím telesom minimálne raz ročne, pričom čestné vyhlásenie o tom, že ste si komín vyčistili sami, nie je postačujúce. Poistovňa vyžaduje potvrdenie o revíznej kontrole od kominára. Okrem toho netreba zabúdať na revíziu plynového kotla, kontrolu bleskozvodu či celkovú revíziu elektroinštalácie.

## Škodcovia a naša domácnosť

Jedným z opatrení na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení je regulácia živočíšnych škodcov. **Tieto opatrenia majú povinnosť vykonávať v zmysle zákona 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia všetky fyzické osoby – podnikatelia, právnické osoby a obce.** V našej obci sa na jar a na jeseň vykonáva pravidelná de-



ratizácia na verejných priestranstvách za účelom regulácie živočíšnych škodcov. Premnoženie živočíšnych škodcov, predovšetkým potkanov, myší a krýs je sezónnym problémom ľudských aglomerácií, hlavne v jarých a jesenných mesiacoch. Premnoženie živočíšnych škodcov môže byť príčinou ohrozenia verejného zdravia rôznymi prenosnými ochoreniami – leptospirózou, hanta vírusovými ochoreniami, listeriózou, besnotou, lymfocytárnou choriomeningitídou a podobne.

Aktívnym prístupom k regulácii živočíšnych škodcov je možné

minimalizovať epidemiologické riziko a zabrániť vzniku a šíreniu prenosných ochorení, a tak prispieť k ochrane verejného zdravia, majetku a životného prostredia.

**Fyzickým osobám – občanom sa odporúča vykonať deratizáciu**

privníčných priestorov domov, ak sa v ich blízkosti realizuje chov hospodárskych zvierat a v rodinných a bytových domoch predovšetkým vtedy, ak zaznamenali pri týchto priestoroch výskyt hlodavcov. Deratizáciu môžete vykonať prostredníctvom profesionálnych deratizérov, ale aj svojpomocne, a to biocídnymi prípravkami dostupnými v obchodnej sieti, registrovanými v centre pre chemické látky a prípravky, ktoré sú určené a schválené na predmetný účel. Priestory, v ktorých sa bude deratizácia vykonávať, musia byť aj fyzicky upratané, zbavené odpadu a nečistôt, nakoľko znečistené a zanedbané prostredie prispieva k životu a množeniu živočíšnych škodcov.

Mgr. Janka Maličká

## Príprava zmien a doplnkov k Územnému plánu sídla obce Valaská

V súčasnom období Obec Valaská zaznamenala záujem o výstavbu rodinných domov, rekreačných chat, budov pre chov poľnohospodárskych zvierat, ale aj novej cyklotrasy, spájajúcej katastrálne územia obcí Valaská, časť Piesok s katastrálnym územím obce Bystrá. Ide o plochy umiestnené mimo zastavaného územia obce Valaská v ÚPN obce Valaská, vedené z hľadiska využitia ako lúky a pasienky, resp. plochy zelene – lesy. Na týchto pozemkoch nie je podľa zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) možná výstavba. Aby bolo možné tieto zámery realizovať, je potrebné zabezpečiť zmenu využitia pozemkov formou vypracovania „Zmien a doplnkov č. 4 k ÚPN sídelného útvaru obce Valaská“. Záujem o zmenu využitia pozemkov v ÚPN obce Valaská formou vypracovania ZaD č. 4 prejavilo 8 subjektov. Žiadosťami o zmenu využitia pozemkov sa zaoberala Komisia pre rozvoj obce, stavebný poriadok, územný plán, životné prostredie, poľnohospodárstvo a ochranu prírodných hodnôt vo Valaskej, ktorá jednotlivé žiadosti prerokovala a odporučila do programu pracovného stretnutia poslancov Obecného zastupiteľstva vo Valaskej zaradiť na prerokovanie 3 žiadosti o zmenu využitia pozemkov. Následne na 10. riadnom rokovaní Obecného zastupiteľstva vo Valaskej, Uznesením č. 31/2024 OZ vo Valaskej zo dňa 14. apríla 2024 schválilo vypracovanie a obstaranie ÚPD Zmien a doplnkov č. 4 k ÚPN sídla Valaská. Ide o nasledovné lokality:

1. Obytne plochy nízko podlažnej zástavby – výstavba rodinného domu v lokalite Valaská – Piesok
2. Individuálna chatová rekreácia – výstavba rekreačnej chaty v lokalite Valaská – Piesok
3. Cyklistická komunikácia, cyklotrasa v lokalite Valaská – Piesok spojnica s obcou Bystrá.

V súčasnej dobe boli podpísané a zverejnené dohody o spolufinancovaní ZaD č. 4 so záujemcami a obcou Valaská. Zároveň Obec Valaská uzatvorila Zmluvu na vypracovanie ÚPD a obstaranie ÚPD ZaD č. 4 k ÚPN Obce Valaská so spôsobilým architektom a obstarávateľom. Nasledovať bude dlhodobější proces projektovania, obstarávania a prerokovania návrhov zmien využitia pozemkov s dotknutými orgánmi a organizáciami. O priebehu obstarávania vás budeme informovať.

Ján Bystriansky

Referát územného plánovania a stavebného poriadku

## Protipožiarna bezpečnosť vo vykurovacom období

Príchod jesene je zároveň spojený s príchodom chladného počasia a začiatkom vykurovacej sezóny.

Najmä v rodinných domoch, vo vlastníctve fyzických osôb, ktoré majú samostatné vykurovanie, predovšetkým na tuhé palivo, ako sú drevo a uhlie, ale aj na plynné palivo môže dôjsť k výskytu požiarov. Hlavnou príčinou je zvyčajne zanedbanie celkového stavu vykurovacích telies a komínov, ich kontroly a údržby.

Zvlášť v tomto období je veľmi dôležité nepodceňovať stav vášho komína a spotrebiča, pretože určite nikto z vás nechce znášať škody spôsobené požiarom na vlastnom majetku, ktorým sa navyše dalo predísť.

Aj v našom okrese bolo počas vykurovacej sezóny v kalendárnom roku 2023 zaznamenaných spolu viacero požiarov. Tieto požiare sa priamo týkali nedostatkov vo vy-

kurovacích telesách, ako používaniu opotrebovaných dymovodov a komínov, vyhoreniu sadzí a pod. Pri prevádzke palivových spotrebičov a používaní komínov a dymovodov je potrebné dodržiavať ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu – Vyhlášky MV SR č. 401/2007 Z. z., o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepeľného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol.

Pred začiatkom zimného vykurovacieho obdobia upozorňujeme na hlavné zásady, ktoré je potrebné dodržiavať pri prevádzke vykurovacích spotrebičov, a to:

- zabezpečiť inštaláciu palivo-

(Dokončenie na str. 3)



Foto: zdroj internet

vých spotrebičov spôsobom určeným výrobcou v dokumentácii k spotrebiču (v ich okolí umiestniť nehorľavú podlahu alebo podložky);

- dodržiavať bezpečné vzdialenosti od vykurovacích telies a dymovodov podľa pokynov výrobcu (pre tuhé palivá je to 80 cm alebo vzdialenosť určená výrobcou!);

- začať používať tepelný spotrebič pripojený ku komínu môžete až po kontrole odborne spôsobilou osobou;

- zabezpečiť vysýpanie popola z vykurovacích telies zásadne do nehorľavých a uzatvárateľných nádob;

- zabezpečiť neprekurovanie vykurovacích telies;

- spotrebiče umiestňovať len na nehorľavú podlahu, pričom presah nehorľavej podlahy alebo podložky musí byť minimálne 300 mm pred spotrebičom a 100 mm po bokoch spotrebiča na tuhé palivo;

- neskladovať horľavé materiály v blízkosti vykurovacích telies;

- nepoužívať k rozkurovaniu horľavé kvapaliny, najmä benzín, petrolej alebo denaturovaný lieh;

- udržiavať poriadok na povalách v blízkosti komínov a v priestoroch, kde je umiestnený kotol;

- zabezpečiť používanie vykurovacích telies len v dobrom technickom stave;

- zabezpečiť pravidelnú kontrolu a čistenie komína osobou odborne spôsobilou na tieto úkony;

- ak sú na komínové teleso pripojené spotrebiče s celkovým tepelným výkonom do 50 kW, raz za: - 4 mesiace - spotrebiče na tuhé alebo kvapalné palivá - 6 mesiacov - spotrebiče na plynne palivá a ak ide o komín bez vložky - 12 mesiacov - spotrebiče na plynne palivá a ak ide o komín s vložkou;

- ak sú na komínové teleso pripojené spotrebiče s celkovým tepelným výkonom nad 50 kW, raz za: - 2 mesiace - spotrebiče na tuhé palivá alebo spotrebiče na kvapalné palivá - 6 mesiacov - spotrebiče na plynne palivá - občasne užívaných stavbách raz za 2 roky.

Na vykonávanie prác spojených s čistením, kontrolou a preskúša-

ním komína musí mať ten, kto ich vykonáva, vyhovujúce nástroje, prístroje a zariadenia. Nedostatky, zistené pri čistení a kontrole komína alebo dymovodu, sa uvedú v potvrdení alebo zápise do denníka čistenia a kontroly. Ak sú zistené nedostatky závažného charakteru z pohľadu protipožiarnej bezpečnosti, komín alebo dymovod sa až do odstránenia nedostatku nemôže používať. Odborné preskúšanie komína pred pripojením spotrebiča na komín musí vykonať odborne spôsobilá osoba. Potvrdenie o vykonaní čistenia a kontroly vydáva ten, kto čistenie a kontrolu vykonal, pri preskúšaní komína a dymovodu to vydáva odborne spôsobilá osoba. Samostatnou kapitolou je vypaľovanie komínov, ktoré sa môže vykonávať iba vo výnimočných prípadoch, ak nemožno odstrániť usadeniny spalín iným spôsobom. Komíny môže vypaľovať iba osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť, s pomocou najmenej jednej ďalšej osoby. Vypaľovanie komína sa musí oznámiť obci.

Veríme, že tieto rady budú dobrým základom pre dôkladnú prípravu v nadchádzajúcom vykurovacom období.

## Terénny sociálny pracovník

Obec Valaská vyhlásila výberové konanie na obsadenie funkcie pozície: Terénneho sociálneho pracovníka /TSP/. Úspešnou uchádzačkou na základe výberového konania sa stala Mgr. Lucia Kucejová, ktorá má niekoľkoročnú prax v rôznych oblastiach sociálnej práce. Jedná sa najmä o prácu s rómskou komunitou, rodinami s nízkym príjmom, mládežou a deťmi, odídcami z Ukrajiny, seniormi. Pani Kucejová okrem iného absolvovala dobrovoľný sociálny rok v zahraničí zameraný na pomoc zdravotne znevýhodneným deťom a mládeži. Spolu s manželom sa už niekoľko rokov venuje aj dobrovoľnej činnosti, ktorá zahŕňa charitatívnu prácu (výdaj ošatenia a obuvi), poradenstvo, voľnočasové aktivity pre deti a mládež, upratovanie verejných priestorov, organizovanie dobrovoľníkov a iné. Medzi jej záujmy patrí príroda, dizajn, cudzie jazyky, práca v záhrade, ľahký šport. Spolu s manželom a štrnásťročnou dcérou vo voľnom čase aj rada cestuje a spoznáva nové miesta. Pochádza z malej dedinky pri Senci. Do nášho okresu ju pred osemnástimi rokmi priviedlo manželovo zamestnanie. Pracovná pozícia Terénneho sociálneho pracovníka je na dobu určitú, počas realizácie Národného projektu Terénna sociálna práca a komunitné centrá, Spolu pre komunity - aktivity Terénna sociálna práca do 31.01.2029. Činnosti a spolupráca so samosprávou Terénneho sociálneho pracovníka spočíva v súčinnosti s referátom sociálnych vecí v 3 lokalitách obce Valaská: 1.

časť Piesok, 2. materská časť a 3. sídlisko. Výkon TSP je zameraný na prácu s ľuďmi hlavne v marginalizovaných rómskych komunitách, vyhľadávanie jednotlivcov a rodín odkázaných na pomoc v sociálnej oblasti. Pani Kucejová poskytuje základné informácie (sociálne poradenstvo) v bežných aj v krízových situáciách. Sprevádza klienta do jednotlivých inštitúcií. Je nápomocná rodinám pri zabezpečovaní základných potrieb, taktiež vykonáva dohľad v rodinách kde sa opakovane vyskytuje záškoláctvo. V rodinách kde sú dlhodobou nezamestnaní, poskytuje súčinnosť pri hľadaní zamestnania, poprípade vybavovania náležitostí vstupu do zamestnania. Je nápomocná rodinám, ktoré potrebujú pomoc pri zlepšení bytových podmienok, pomoc s platobnou gramotnosťou - nutnosť platiť nájomné a pri službách spojených s bývaním alebo poplatkami súvisiacimi so školou. Veríme, že obsadenie tejto pozície nám prinesie

veľa spokojných jednotlivcov a rodín, ktorí sú odkázaní na pomoc v sociálnej oblasti.

*Bc. Silvia Krupová – referentka soc. vecí*



## Milí seniori,

**pri príležitosti Mesiaca úcty k starším vám chceme popriať pokoj, zdravie, lásku.**

**Ďakujeme za všetky životné múdrosti, ktoré ste získali vašim životom a naďalej ich odovzdávajte mladším generáciám. Obec Valaská pre 70-ročných a starších občanov pripravila poukážky na nákup tovaru, ktoré si môžete vyzdvihnúť**

**na obecnom úrade v úradných hodinách na referáte sociálnych vecí**

**od 14. 10. 2024 do 30. 11. 2024.**

*Bc. S. Krupová - referentka soc. vecí*



# TECHNICKÉ SLUŽBY VALASKÁ INFORMUJÚ

So zmenou ročného obdobia a príchodom chladnejšieho jesenného počasia sa menia aj činnosti, ktoré vykonávajú naši zamestnanci. Z každodenného kosenia trávnych plôch, ktorému sme venovali značnú pozornosť, plynule prechádzame na hrabanie a odvoz popadaného lístia a konárov z chodníkov, okrajov cestných komunikácií a z parkov. V tejto prácnej aktivite sú nám vo veľkej miere nápomocní aktívni pracovníci. Súčasne s týmito prácami priebežne čistia odtokové žlaby popri cestách a okraje chodníkov od nánosov pôdy a buriny, čím



sa zabezpečí plynulý odtok vody do kanalizácie počas daždivých jesenných dní. Za túto fyzicky a časovo náročnú prácu sa im chceme týmto poďakovať. Naši zamestnanci sa venujú aj orezu kríkov v parkoch, čím sa snažíme dosiahnuť estetický vzhľad verejných priestorov. Zamestnanci údržby a výstavby postupujú vo výstavbe odstavných plôch pre osobné automobily na Hronskej ulici. Výstavba spočíva v zemných a výkopových prácach, odvoze prebytočnej pôdy, príprave podlažia, dovoze a hutnení štrku a murárskych prácach spojených s výstavbou. Keďže máme snahu o komplexnú úpravu vnútroblokov bytových domov, okrem samotných odstavných plôch rozširujeme aj vjazdy medzi bytovými domami, meníme pôvodné cestné obrubníky



za nové, priebežne upravujeme terén za pomoci novej techniky, ktorou je triediaca lyžica na preosievanie pôdy. Vďaka nej vieme rýchlo a efektívne preosiať pôdu a zároveň skaly používame do podlažia pod odstavné plochy, čím šetríme financie na nákup štrku. Časť preosiatej pôdy nechávame pre záhradkárov pre ich potreby, či už na dosypanie nerovností na záhradách, presypanie kompostovísk, dosypanie skleníkov a vyvýšených záhonov.

Súčasne s týmito prácami naši zamestnanci pred bytovými domami postupne vymenili staré lampy verejného osvetlenia za nové a zrealizovali výmenu pôvodného kábla medzi lampami. Nájazdy na odstavné plochy a prejazdy medzi bytovými domami priebežne vyplňame asfaltom. Týmto sa zabezpečí plynulý a bezpečný prejazd automobilov. Nakoľko na rozšírenie odstavných plôch bolo potrebné odstrániť staré sušiaci na bielizeň, systematicky sme ich nahradili novými.

Nakoľko rozsah realizovaných prác je veľký a časovo náročný, chceme sa poďakovať obyvateľom dotknutých bytových domov za ohľaduplnosť a trpezlivosť počas realizácie odstavných plôch.

Celkovo sme tento rok vybudovali 76 nových parkovacích miest. Podľa potrieb obyvateľov Valaskej a okolitých obcí poskytujeme našu vysokozdvížnú plošinu na rôzne činnosti, či už sú to orezy konárov stromov, údržbárske, klampiarske práce a elektrikárske práce vo výškach.

Pomocou vodného krta realizujeme čistenie kanalizácií obecných budov, kanalizácií patriacich bytovým spoločenstvám obce, v neposlednom rade sa snažíme pomôcť aj okolitým obciam.

*Ing. Ján Marcinek*



# KULTÚRNA JESEŇ

Aj tento rok si obec v spolupráci s občianskymi združeniami pripravila bohatý program počas už vyše 20-ročnej tradície kultúrnej jesene. V septembri sa uskutočnil koncert hviezd Šláger parády, kde si na svoje prišli všetci spokojní návštevníci podujatia. Neostalo len pri počúvaní, ale niektorí si aj s chuťou zatancovali na známe hity Martina Jakubca, či legendárnej Maje Veľši-

Oblasťné skutočnosti. V rámci mesiaca október, mesiaca úcty k starším, sme si pre našich seniorov pripravili hudobno-zábavný program so skupinou Senzus. Celé podujatie otvoril p. starosta obce, ktorý sa prihovril generácii našich rodičov a starých rodičov. Atmosféra podujatia sa niesla v dobrej nálade. Hneď nasledujúci sobotu, 19. ok-



covej. Pokračovali sme akciou Haruľa, ktorú sa nám v spolupráci s OZ Pekný deň podarilo zorganizovať aj napriek nepriaznivej predpovedi počasia. Tí, čo prišli, určite neobanovali a zabavili sa na hity pozvaných účinkujúcich ako Emily & Justice, kapela DORA či domáce

tóbra, sme oslávili 145. výročie nášho DHZ, ktorého členovia pripravili bohatý program. Od rána bola pre širokú verejnosť otvorená hasičská zbrojnica, kde si mohli návštevníci pozrieť priestory zbrojnice či vyskúšať si hasičskú techniku. Neskôr bola za prítomnosti hostí požehnaná socha sv. Floriána

farárom Mgr. Martinom Trojanom, ktorý odslúžil aj slávnostnú svätú omšu. Počas slávnostnej akadémie, kde boli odovzdané ocenenia

a povýšenia členom DHZ Valaská, spríjemnil atmosféru Tanečný orchester Valaská a učiteľia ZUŠ.

*Bc. Barbora Morová*

## Uvítanie detí do života

Narodenie dieťaťa je veľkou radosťou pre rodičov, rodinu, ale i našu obec. Pri tejto príležitosti sme v septembri privítali medzi nami našich najmenších občanov. Slávnostné uvítanie sa uskutočnilo za prítomnosti starostu Mgr. Petra Jenču, ktorý sa prihovril rodičom a ich malým radosťkam a poprial im všetko najlepšie do života. Slávnostnú atmosféru umocnilo spevacko-recitačné vystúpenie detí z našej ZUŠ pod vedením Martinky Hricoviny.



*Rodičom nielen našich najmladších členov by som poprial(a):*

*Nech vám v zdraví, láske rastie,  
nech vám dáva iba šťastie.  
Vo dne, v noci, skrátka stále  
nech vás teší dieťa malé.*

*Bc. Barbora Morová*

# Haruľa 2024



15. ročník Súťaže o najchutnejšiu haruľu Valaskej má svojho víťaza. Putovný pohár prevzalo z rúk vlaňajšej víťazky Lucky Barzíkovej (Limitovaná edícia) družstvo s názvom Rodinka Úžasných z Brezna. Opäť to bol ročník plný chuti a vône harule, vynikajúcej zábavy, skvelej atmosféry a nápaditosti súťažných družstiev, ktorá nemá konca. **Realizoval sa v spolupráci a s finančnou podporou Obce Valaská a sponzorov: Nadácia Železiarne Podbrezová, FIPEX Miroslav Filipko, Kvety VERONA Viera Filipková, HPÚ Erik Bachratý, SEGAS Ľubomír Gálfy, KMŠ STRECHY, Fotografka Martina Jenčová, Martin Krupa, Kvetinárstvo**

rači, Lejon group, Rodinka Úžasných, Krumpel' a Rajbaj, Susedy, Fešáci, Valaštianski poslanci, Kapitán Sly, plavčík Vratko a ja, Červený kríž Valaská, Smetiarky, Čertovsky dobrá škôlka, Prváčka a pančelky, Klaudia a Braničtí rytíři, Pekelníci, KVK a Muchy. Družstvá sa riadili ako vždy pravidlami, ktoré sme ale oproti minulým rokom trochu upravili. Určili sme presný čas trvania súťaže na 1 hodinu, počas ktorej bolo úlohou súťažiakov nielen pripraviť cesto z cca 1 kg zemiakov, ale aj stihnúť odovzdať súťažnú porciu na hodnotenie. Táto zmena sa ukázala ako pozitívna, zaistila hladký priebeh bez časového zdržania ďalšie-

na miesto konania. Už vlni sme avizovali, že na ďalšom ročníku nebude možné použiť elektrický spotrebič a sme radi, že to súťažiacich neodradilo a našli riešenia. Takže nikto nebol kvôli elektrickému pripojeniu znevýhodnený, na nikoho nebolo potrebné čakať. A výsledok? Konečne, konečne bez problémov.

O najlepšej haruli rozhodovala 5-členná porota. Do poroty vždy pozývame ľudí, ktorým sme vďační za spoluprácu, sponzorstvo, alebo bývalých súťažiacich a vždy v inom zložení. Tento rok to bola Boženka Daxnerová, Alenka Kureková, Anička Slivková, Martinka Jenčová a Paľko Dluhoš. Na základe hodnotenia poroty prvé miesto získala Rodinka Úžasných, druhé miesto obhájili Fešáci a tretie Krumpel' a Rajbaj. Porotcovia majú každý rok právo vybrať si jedno družstvo, ktorému udelia Cenu poroty na základe kritérií, ktoré si dohodnú medzi sebou vzájomne. Vďaka štedrosti našich sponzorov bolo možné udeliť viacej ocenení, a tak cenu poroty za čistotu práce a pracoviska získalo družstvo Lejon group, za odvahu Smetiarky, za nápad Muchy a za náladu Pekelníci. Program, ktorý nasledoval, roztancoval prítomných až do večerných hodín. Zábava bola skvelá, priam vynikajúca, nikomu nevadilo, že mrholí a tancuje sa na premočenej trávě. Borovičku sme si nielen zaspievali, ale vychutnali aj v inej podobe, s Emily a Justice. Chalani z Kapely Dora z Nitry odpálili zábavu v štýle rocku a folklóru. Kapela Oblastné skutočnosti, je súčasťou harule odjakživa, bola veľkolepou bodkou za celým podujatím.

Malá čerešnička na záver. Celý život je založený



## Scilla Norbert Kučera a obchodná spoločnosť Tesco Brezno.

Nášmu podujatiu dávajú charakter práve súťažné družstvá. Neoceniteľný osobitý prínos súťažiakov spočíva v príprave kostýmov, súťažného priestoru, veselej nálady, ktorou vytvárajú celkovú atmosféru nabitú dobrou náladou a súťažným duchom zároveň. A tak tento rok neváhali súťažiaci priplávať na lodi, postaviť si lešenie, zalietat' si ako muchy, vytvoriť aranžmány zo zemiakov a iných jesenných darov prírody, priniesť vrecia plné smeti ako kulisu, či potiť sa v čertovom kožuchu a v parochni s rohami. Práve pre toto všetko, nielen za účasť, získava odmenu každý rok každé družstvo. Aby sme vyjadrili náš obdiv a vďačnosť z ich nadšenia všetkým súťažiacim, tiež preto, že víťaz môže byť len jeden.

## SÚŤAŽ

Tohto ročníka sa zúčastnilo 16 družstiev, niektoré po prvýkrát, iné s každoročnou pravidelnosťou. To sedemnásť družstvo sa s veľkou ľútosťou odhlásilo z dôvodu choroby. Každým rokom súťažných družstiev pribúda a nás to veľmi teší. To bola zase raz zostava! Časome-

ho programu. Prečo sme to doteraz nerobili? Kvôli elektrine. Kvôli každoročným problémom s elektrickým pripojením, ktoré nás sprevádzalo počas všetkých ročníkov súťaže bez ohľadu



na vzájomných vzťahoch a mať upletený veniec z tých dobrých je veľkým šťastím. Vzťahy s konkrétnymi ľuďmi, ktorí vedia byť pomocnou rukou, či morálnou oporou, sú na nezaplatenie. Minulý rok sme venovali ako prejav našej vďaky čestné členstvo v našom občianskom združení Zuzke Slivkovej, ktorá ho prijala so slzami v očiach. Tento rok sme ho venovali Alenke Faškovej, ktorá je pre nás rovnakým pokladom. Alenka, ďakujeme ti. A Zuzka Slivková mala slzy v očiach znova, aj za ňu.

### Z CUDZIEHO KRV NETEČIE

Podujatie sa skončilo a nezanechalo po sebe len víťazov a vôňu harule. Zostalo po ňom mnoho emócií, pocitov, zážitkov a vzájomných stretnutí, pozitívnych či negatívnych, tiež nových poznání a ponaučení. Vnímание a polaritú postoja si určujeme každý sám za seba. My, členovia nášho malého Pekného dňa, sme z celého priebehu a reakcií prítomných šťastní, nadšení, spokojní. Jediná vec tohto ročníka, ktorá vytvorila nie celkom ideálne podmienky, bolo počasie. „Prečo sme podujatie nezrušili, keď sa všade všetky podujatia rušili?“ boli otázky, s ktorými sme sa museli potýkať. Pretože nebol na to dôvod. Nejedno podujatie prebiehalo v daždi a aj bude, či sa obzrieme do Brezna za dňami mesta, na Polhuru za Michalskými hodmi alebo do Paríža za otváracím ceremoniálom olympijských hier. Nie každý deň svieti slnko, ale dažď neznamená koniec sveta. Predpovede počasia na našom území boli ďaleko a neporovnateľne priaznivejšie ako na západnom Slovensku pri Morave, alebo dole na juhu pri Dunaji, žiadny extrém. Jediné, čo neovplyvníme a nezmeníme, je počasie. Veľký otáznik pre všetkých organizátorov na celom svete. My sme zväžili možnosti zodpovedne, nevzdali sme to, nezľakli sme sa. Vážime si robotu všetkých angažovaných, ale aj našu vlastnú. Nevieime mávnuť rukou, laxne skonštatovať, že nám v daždi na podujatie nikto

nepríde, alebo sa nám nechce zmoknúť. Podujatie takýchto rozmerov je veľkou skladačkou zloženou z množstva dielikov so záväzkom a zodpovednosťou a nie papier s nápisom haruľa, ktorý skrčím a hodím do koša. Ďalšou skutočnosťou je fakt, že nikto nečaká doma so založenými rukami na nový termín, na ktorý príbehne na povel, každý žije aj svoj súkromný život od účinkujúcich, súťažiacich, mnohých ďalších, až po organizátorov. Preto sme podujatie ani nepresunuli.

### ĎAKUJEME VÁM

Slová vďaky patria vám všetkým, ktorí ste podporili tohtoročnú haruľu akýmkoľvek spôsobom: súťažiacim, porotcom, účinkujúcim, divákom, či okoloidúcim, ktorí neváhali priložiť ruku k dielu. Osobitné poďakovanie patrí zvukárovi Martinovi Kružliakovi za jeho ochotu flexibilne sa prispôbovať meniacej sa situácii a Silvii Križianovej z OZ Bahniatka, ktorá si na priek počasie pripravila aktivity pre deti. Milí priaznivci harule, tešíme sa na stretnutie s vami opäť na našej súťaži v septembri 2025.

Za OZ Pekný deň Monika Senčeková  
Foto: Martina Jenčová



## O láske

*Keď v ťažkej chvíli zastihne vás tieseň,  
myslite na lásku, láska je o živote pieseň.*

*Čistá ako horský prameň.*

*Je ako rozkvitnutá lúka,  
čo svojim nájomníkom sladký nektár  
núka.*

*Kvapka trblietajúcej sa rosy  
na lupienku ruže po jasnej letnej noci.*

*Láska je slnko žiarivé  
pomáhajúce sadbe zo zeme,  
osviežujúci dažď plný životodarnej sily,  
je vánok hravý.*

*Matkina vľúdna tvár;  
jej pohladenie ako vzácny dar .*

*Sladké zachvenie,  
keď sa na teba dieťa usmeje.  
Otcova pevná dlaň, čo zabľúdiť ti nedá.*

*Je skyva čerstvého chleba,  
je rodná hruda, ktorá spieva.  
Láska je snaha o pochopenie  
bez výčítiek a zväd.*

*Prejav účasti a povzbudenie,  
v časoch bolesti a strát.*

*Nezištná pomoc v núdzi,  
keď hlúposti iných nebolia,  
len pomyslíš si vrúcne,  
že raz pre každého svitne deň,  
keď s hlavou jasnou prekročí svoj vlastný  
tieň.*

*Láska je o živote pieseň  
a kdekoľvek ťa osud zaveje,  
s láskou sa nestratíš,  
vždy tu s tebou zostane.*

*Aj keď ti do života vklzne jeseň.*

*Len nesmie byť sebecká,  
ale dávajúca aj prisna.*

*Láska je výzva do boja,  
s falošnosťou, závisťou, nenávisťou,  
a iným zlom, ktoré na nás číha nocou,  
dňom.*

*Uprostred zhonu všedných dní,  
keď oči mnohých zaplavujú slzy  
a je toho príliš veľa, čo nás mrzí,  
ja úprimne vám želám,  
aby vaše srdcia napĺňala láska.*

*Ten nádherný cit, ktorý dáva životu zmysel  
a ušľachtilý cieľ.  
Nech vaše oči plačú,  
ale nech z nich tečú  
slzy šťastia.*

Mária Pacerová



## Okresný turistický zraz seniorov - Zbojská

Členovia ZO JDS Valaská v počte 26 účastníkov sa aktívne zapojili do 22. ročníka Okresného turistického zrazu seniorov, ktorý sa konal 4. septembra 2024 na salaši Zbojská. Na zraze bola dobrá priateľská pohoda a nálada. Veľké poďakovanie patrí organizátorom tohto vydareného stretnutia. Osobitne ďakujeme majiteľovi salaša Igorovi Vlčekovi, ktorý pre nás navaril perfektný guláš, pohostil nás svojimi domácimi výrobkami a osobne sa nám venoval celý čas.

Peter Bánik

## Športový deň JDS Valaská

Dnes 18. 09. 2024 sa uskutočnil Športový deň ZO JDS vo Valaskej. Tejto športovej aktivity sa zúčastnilo 44 seniorov z Valaskej. Súťažili v rôznych disciplínach: kop na bránku ženy, muži, hod granátom na cieľ ženy, muži, strelba zo vzduchovky ženy, muži, hod váľkom na diaľku ženy, vrh guľou muži. Víťazi v jednotlivých kategóriách boli odmenení vecnými cenami. Garantom a organizátorom celého podujatia bol výbor ZO JDS. O účastníkov bolo dobre postarané. Pri prezentácii chutné domáce pagáčiky (Anna Bániková), po súťaži výborný perkelt (Martin Krupa), chlebič, čapované pivo alebo kofola, káva. Účastníkov podujatia hneď pri otvorení bol pozdraviť a priniesol pochutiny starosta obce Peter Jenča a prednostka obec-

ného úradu Zuzana Potkányová. Veľké poďakovanie patrí aj majiteľovi HPU (Hostinec pod Úbočou) Erikovi Bachratému, ktorý nám poskytol priestory pre túto vydarenú akciu. Už teraz sa spoločne tešíme na Športové dni roka 2025.

Peter Bánik



## Letné okresné športové hry seniorov – Brezno

Dňa 11. 06. 2024 sa konali v Aréne v Brezne Letné okresné športové hry seniorov. Organizátorom podujatia bola OO JDS v Brezne, usporiadateľom MO JDS Brezno v spolupráci s mestom Brezno.

Našu ZO JDS Valaská reprezentovalo 5 súťažiacich v rôznych disciplínach. Dvaja členovia ZO boli diváci a dávali nám morálnu podporu v súťažení. Okresných športových hier sa zúčastnilo množstvo seniorov okresu v kategóriách ženy, muži do 70 rokov a nad 70 rokov v rôznych disciplínach.



Aj keď naša ZO mala len 5 súťažiacich, podarilo sa nám obsadiť 3. miesto v strelbe zo vzduchovky v kategórii muži do 70 rokov. Výbor ZO JDS Valaská musí viac venovať pozornosť propagácii a zabezpečiť vyššiu účasť na podobných aktivitách pre seniorov.

Peter Bánik

## POZNÁVACÍ ZÁJAZD

Členovia ZO JDS Valaská boli 20. 06. 2024 na poznávacom zájazde. V obci Hniezdne navštívili Nestville Park. Prvá bola Čokoládovňa Hniezdne s veľkou ponukou kvalitnej čokolády. Ďalej sme so sprievodkyňou absolvovali prehliadku expozície liehovarníctva a tradičných ľudových remesiel. Je to domov prvej slovenskej Nestville Whisky. Po prehliadke sme navštívili pivovar s reštauráciou. Zjedli sme chutne pripravený obed a občerstvili sa kvalitným pivkom. Ďalej sme pokračovali do Kežmarku. Za prítomnosti sprievodcov sme si prezreli historický hrad. Za zvukov príjemnej hudby sme pokračovali v ceste autobusom domov. Ďakujeme šoférovi za plynulú a bezpečnú jazdu a vedúcej zájazdu (predsedníčka ZO JDS Valaská) za dobrú organizáciu. Už teraz sa tešíme na pripravované akcie pre seniorov organizované výborom ZO ešte v tomto roku.

Peter Bánik

## Vinobranie Sebechleby – Stará Hora



Členovia ZO JDS Valaská boli dňa 5. 10. 2024 na Oberačke po sebechlebsky - Sebechleby - Stará Hora. V Starej Hore sa nachádza veľká vinohradnícka osada, ktorá je tvorená približne 140 pivnicami a vinohradníckymi domčekmi, tzv. "chyžky". Pre účastníkov bol pripravený bohatý kultúrny program, a to od samého rána až

do neskorej noci. Aj keď nám slniečko nepražilo na hlavy, aspoň nám nepršalo. Všetci účastníci zájazdu v počte 38 sme sa v zdraví vrátili vo večernej hodine do Valaskej. Ďakujeme výboru a predsedníčke ZO za dobrú prípravu a organizáciu.

Peter Bánik



## JÁNSKE OHNE VALASKÁ

Ani toto si nenechali ujsť dôchodcovia z Valaskej. Členovia ZO JDS Valaská sa 21. 06. 2024 zúčastnili zapalovania Jánskej vatry na Lipovej. Organizátorom podujatia bola Obec Valaská v súčinnosti s MO MS Valaská, DHZO Valaská a TS Valaská. Bolo pripravené občerstvenie, pre deti opekačka. K dobrej nálade nám prispela ľudová hudba Čerešienka. O 21. hodine Jánsku vatru zapálil starosta obce Valaská Peter Jenča.



Ďakujeme za príjemne zorganizované stretnutie. Za tmavej noci, spokojní sme sa všetci rozchádzali domov. Len členovia DHZO ostali strážiť zvyšky ohniska po majestátnej vatry.

Peter Bánik

## JUBILANTKA

*Dedinská organizácia Zväzu protifašistických bojovníkov vo Valaskej nezabúda na svojich verných a dlhoročných členov. Bolo nám ctou popriať osobne pani Ruženke Chudíkovej, ktorá sa v tomto roku dožila krásnych 93 rokov. Nikto by jej toľko rokov nehádal. Je to čulá, životaschopná pani, ktorá je stále aktívna. Mat' takú pamäť, ako má ona, je obdivuhodné. Pospomínala*



*nám v rozhovore o svojom neľahkom živote. Prežila ťažké obdobie detstva, veď ako 8-ročná sa stala sirotou aj s dvoma súrodencami, sestra 5-ročná a brat novorodenec. Deti umiestnili do detského domova. Deti boli z národnostne zmiešanej rodiny, podľa vtedajšieho nariadenia ich vyviezli do Nemecka. Keďže deti delili aj podľa veku, došlo k ich rozdeleniu. Pani Ruženu odviezli na farmu – asi 30 km od Mníchova, kde ako 10-13 ročné dievča pomáhala pri opatere detí a na statku. Po oslobodení ich Červený kríž dovezol z Nemecka do Plzne, odkiaľ sa musela sama dostať do Bratislavy bez dokladov, peňazí, hovoriac len nemecky a maďarsky. Prišla do Bratislavy k rodnému domu, ktorý medzi časom arizovali. Susedovci ju pustili cez záhradu do domu pre pár drobností. Ona si vzala fotografie starých rodičov, súrodencov a úmrtné listy rodičov. Dobrý človek sa našiel a pomohol jej získať občianstvo a mohla odísť do Veľkých Levár, kde pri prevoze do Nemecka spoznala jednu bezdetnú rodinu. Vysvetlila im svoju situáciu a oni si ju nechali a vychovali. Ako dospelá odišla za prácou do Bratislavy. Tam si urobila aj zdravotnícky kurz. Na umiestnenku prišla pracovať ako zdravotná sestra do nemocnice v Podbrezovej. Tu sa vydala a zostala. Lásku, ktorú dostala od náhradných rodičov, sa snažila oplatiť, bola im oporou v starobe a doopatrovala ich. Takže lásku oplatiť láskou. Čo stále nevie a veľmi túži zistiť, kde a ako žili /žijú/ jej súrodenci. Táto nádej na stretnutie jej dáva silu žiť. Dcéra Yeta sa snaží rôznymi cestami získať vedomosť, či ešte žijú súrodenci pani Ruženky, ale doteraz sa jej to nepodarilo. Impulzom do rokov dopredu jej dávajú jej deti, vnúčatá a pravnúčatá, ktoré svoju starkú neskutočne ľúbia. To je len čriepok, čo som tu uviedla z jej plodného života. Prajeme jej pevné zdravie. Ďakujeme za krásne rozprávania a veru aj slzy boli.*

S úctou členky DO SZPB Blažena Pastírová a Božena Daxnerová

## Činnosť Miestneho spolku Červeného kríža Valaská v lete a po lete

Juliáles – 13. júla 2024

Dňa 13. 7. 2024 sme zorganizovali v spolupráci s obcou Valaská a Hostincem pod Úbôčou Juliáles, zábavu pod holým nebom. Do tanca nám hrala a o zábavu sa starala skupina ZBM. Členky predsedníctva pripravili niečo sladké aj slané na stôl a p. Bachratý sa postaral o pitný režim a dobré jedlo.

Zábava sa pretiahla až do rána bieleho. Zabávali sa a tancovali starší aj mladší hostia.



Ďakujeme všetkým sponzorom, ktorí pre radosť zúčastnených prispeli do tomboly.

**Sponzori:** Obec Valaská, Hostinec pod Úbôčou, Lekáreň Helénium, p. Peter Kučera, drogéria Sklomix, Alatex Krajčírstvo, Verona Kvetinárstvo, potraviny Fresh, kvety Noro Kučera, pedikúra p. Alenka Ďurečková, malkinúra p. Šaková Silvia, Technické služby Valaská, rodiny Morová, Magerová, Kováčová, Dlužošová, pani Vozárová, keramika p. Evka Huňová, Mary Kay p. Stanka Benediková, TIK Horehronie, Hasiči Valaská, p. posl. Zuzka Kúdelková

**Ďakujeme všetkým za pomoc pri organizovaní nášho 1. juliálesu.**

**Odber krvi – Kvapka krvi – 27. júla 2024**

Dňa 25. 7. 2024 sme v spolupráci s Transfúznou stanicou v Banskej Bystrici zorganizoval odber krvi. Bol to v tomto roku v poradí druhý odber krvi vo Valaskej, pretože muži môžu darovať krv 4x ročne a ženy iba 3x ročne.

Členky miestneho spolku červeného kríža pripravili občerstvenie (bagety a upiekli koláče) a zároveň sa zúčastnili odberu krvi.

Na odber krvi prišlo 24 darcov, z ktorých 20-tim bola aj odobratá ich vzácna tekutina - krv. Odberu sa zúčastnili aj opakovaní darcovia a aj noví darcovia krvi.

**Touto cestou chceme poďakovať všetkým darcom, ktorí sa prišli podeliť o kúsok seba a pomôcť zachrániť životy iným. Nikdy nevieme, kedy ju budeme potrebovať aj my.**

**Ďalší odber krvi sa bude konať v našej obci dňa 11. 11. 2024.**

**DARUJTE KRV, DARUJTE ŽIVOT.**



**Zároveň Vás chceme pozvať na vianočný zájazd do solnej bane Wieliczky a vianočného Krakova, ktorý sa uskutoční 07. 12. 2024 a na ples Červeného kríža dňa 1. februára 2025.**

(bližšie informácie u p. Kováčovej 0908 573 841)

Renáta Kováčová

# Predstavujeme vám Terezku Kováčikovú

## 1. Terezka, povedz nám niečo o sebe, kde chodíš do školy?

Volám sa Terezka a som žiačka 9. triedy na Základnej škole Jaroslava Simana vo Valaskej.

## 2. Vo voľnom čase sa venuješ tanču. O aký druh tanca ide a od kedy sa venuješ tomuto druhu tanca? Od začiatku si vedela, že sa budeš venovať tomuto štýlu? Kde tančuješ a kto ťa trénuje?

Áno, vo voľnom čase sa venujem tanču: hip – hop a street dance. Tanču sa venujem od svojich 4 rokov. Od malička som bola veľmi živé dieťa, mala som rada pohyb a šport. S tancom som začala v Brezne v Centre voľného času, neskôr som začala tančovať v Tančekove pod vedením trénera Rada Klimenta, s ktorým spolupracujem až dodnes. Po niekoľkých rokoch som sa rozhodla, že budem svoj talent rozvíjať viac a na vyššej úrovni. Aktuálne tančujem v tanečnej škole K - Dance Banská Bystrica, kde ma trénuje Natália Staš, zároveň aj majiteľka tanečnej školy. Tréningy máme trikrát do týždňa, no keď sa blíži súťaž, som viac v Banskej Bystrici ako vo Valaskej.

## 3. Tento koníček si vyžaduje veľa času. Povedz nám, čoho si sa vzdala a naopak čo ti tanec dáva?

Od mala som sa niečomu venovala, či už lyžovaniu alebo snowboardingu, inline korčuľam, tenisu a bola som naučená na takýto spôsob života, že chcem stále niečo robiť, bola som hyperaktívna a nevedela som obsedieť ani na vyučovaní. Pri prvých tónoch hudby ma hneď už „mrvil“. Preto som začala chodiť do tanečnej. Tanec si vyžaduje veľa času a námahy. Dáva mi pocit radosti, šťastia, nadšenia, energie, naplňa ma. No keď otočíme kartu, je to veľakrát aj o bolesti, smútku, vyčerpaní. Tanec však nie je len o tréningoch v tanečnej škole, ale veľa trénujem aj doma. Rada si sama robím rôzne choreografie, strihám si hudbu.

## 4. Kde si vystupovala a máš za sebou aj nejaké úspechy?

Od začiatku ako som začala tančovať v tanečnej škole K - Dance, som sa chcela dostať do tanečnej skupiny Young Miracles. Pred 2 rokmi sa mi sen splnil a stala som sa súčasťou Young Miracles. Sme skupina 11 báb, vo veku 14 - 17 rokov. Ako skupina Young Miracles sa zúčastňujeme domácich, európskych či svetových súťaží. Len ten, kto je toho súčasťou a vidí do toho, vie, čo to všetko stojí a koľko sme pre to



obetovali. Dalo mi to veľa, spoznala som mnoho krásnych miest a ľudí, a naučila som sa, že keď človek chce, tak to dokáže. Za to, že som tam, kde som, ďakujem hlavne mojej mamine, ktorá ma vždy podporuje a je pri každom mojom úspechu, aj neúspechu.

No späť k úspechom. Našu súťažnú sezónu sme otvorili kvalifikáciou na MS v Brne, odkiaľ sme si ako skupina 11-tich talentovaných báb odniesli 11 medailí. Ako skupina sme obsadili krásne prvé miesto, s triom sme boli taktiež prvé a s mojím sólom, do ktorého som dala všetko, čo vo mne bolo, tešila som sa tiež z prvého miesta. Úžasný víkend za nami. A pre mňa veľikánska radosť, postup z 3 prvých miest priamo na World Dance Masters súťaž do chorvátskeho mesta Poreč.



Ďalšou súťažou, na ktorej sme sa zúčastnili, boli Majstrovstvá Európy STARMOVES v nemeckom Hockenheime. Tu sme súťažili ako skupina – obsadili sme 3. miesto a ako trio neuveriteľné 1. miesto. Stali sme sa majsterkami Európy.



Stihli sme aj jednu súťaž na Slovensku, a to práve v Banskej Bystrici – Tanečná skupina roka, táto súťaž je zároveň aj majstrovstvami Slovenska, kde sme ako skupina obsadili 3. miesto a ako trio 2. miesto. Postúpili sme aj na finále tejto súťaže do Prahy, ale tam sme nevycestovali.



A našu cestu súťažami sme zakončili v krásnom chorvátskom meste Poreč, kde sa konali majstrovstvá sveta. Z majstrovstiev sveta v Chorvátsku sme doniesli krásne umiestnenie. Ako trio sme skončili tretie z 10 000 tanečníkov z viac ako 50 krajín sveta. A ako skupina sme skončili na neoblúbenom 4. mieste, z čoho sme boli veľmi sklamané, padli aj slzičky. Zo sólom som skončila na 7. mieste. Očakávala som lepšie umiestnenie, bola som sklamaná. Ale aspoň viem, kde mám ešte rezervy a na čom mám pracovať a zdokonaľovať sa.

### 5. Čo ťa čaká v blízkej budúcnosti?

Ďalšia tanečná sezóna je pred nami a ako prvá súťaž nás čaká kvalifikácia na svetovú súťaž World od Dance, ktorá sa koná v novembri v Bratislave.



### 6. Hip – hop nezastrešuje v sebe len tanec, je to kultúra jednej generácie, je to hlavne životný štýl. Ovplynul tanec tvoj život v takom zmysle, že sa tvoje štúdium a zamestnanie bude uberať umeleckým smerom?

Tancu sa chcem venovať len popri štúdiu a zatiaľ sa ešte rozhodujem, kde budem študovať na strednej škole. Nejaké plány na štúdium už mám, ale to si ešte zatiaľ nechám pre seba.

### 7. Máš tanečný vzor, tajný sen?

Mojím tanečným snom je raz tancovať a byť súčasťou tanečnej školy Movement Lifestyle v Los Angeles. Chcem sa posúvať a zdokonaľovať, aby som mohla byť o niekoľko rokov hrdá na to, čo som v takom mladom veku dosiahla.

A mojím tanečným vzorom je hlavne môj osobný tréner Rado Kliment. Vždy som obdivovala jeho energiu, tanec, ktorým žije, a všetko, čo tancom dokáže vyjadriť a precítiť. Veľmi veľa som sa od neho naučila, a stále sa každým tréningom posúvam ďalej.

Nakoniec by som chcela poďakovať všetkým ľuďom, ktorí ma podporujú, fandia mi, tešia sa z mojich úspechov. Mám kopy skvelých ľudí okolo seba, ale mám aj veľa neprajníkov, ktorí mi moju snahu a radosť z tanca vedia riadne znepriemniť, ale ja som silná a aj ich negatívny postoj ku mne ma posúva, aby som ešte viac na sebe makala a plnila si svoje sny.

A ak aj ty rád tancuješ, pridaj sa k nám. Každý piatok v zrkadlovej sále vo Valaskej, v čase od 15.30 – 16.30 ťa tanečná škola K - Dance vtiahne do rytmov tanca, kurz je pre deti vo veku 6 - 9 rokov.

**Ďakujem, Terezka, za rozhovor a prajem, aby sa tvoje sny naplnili.**

Rozhovor pripravila D. Králiková

# EURÓPSKA NOC VEDY

V piatok, 27. septembra 2024, sme mali možnosť navštíviť Európsku noc vedy v Banskej Bystrici, a musíme povedať, že to bol pre nás zaujímavý a obohacujúci zážitok. Program bol bohatý a plný fascinujúcich tém z rôznych oblastí vedy. Celá akcia bola veľmi živá, plná nadšených žiakov z rôznych škôl, ktorí mali záujem o nové poznatky a skúsenosti a odniesli si mnoho nových informácií a inšpirácie.

Najzaujímavejšie hodnotenia zúčastnených žiakov:

V jednom zo stánkov som sa dozvedela o netradičnej výrobe atramentu, čo bolo pre mňa veľmi pútavé. V ďalšom sme sa venovali živočíchu žijúcim na dne vôd, čo bolo rovnako fascinujúce. Najviac ma však zaujalo pozorovanie živočíchov, ktorí tieto vodné prostredia obývajú, prostredníctvom mikroskopu. Takýto detailný pohľad do sveta pod hladinou bol pre mňa výnimočný. Som veľmi rada, že som sa tejto exkurzie zúčastnila a určite sa podobných podujatí

budem chcieť zúčastniť aj v budúcnosti. Európska noc vedy je skvelou príležitosťou, ako priblížiť vedu širokej verejnosti a prehlbovať záujem o rôzne vedecké odbory.

Martina Gonosová, 9. A

Najviac ma zaujala prezentácia, kde nám pani rozprávala o krivých chrbticiach a posunutých stavcoch, uvedomila som si, že by som sa mala viac vystierať, aby som nemala podobné problémy. Mohli by sme takéto niečo realizovať častejšie.

Tereza Kováčiková, 9. B



Mne sa páčilo, ako to tam bolo zorganizované, všetky tie stánky a milí ľudia, ktorí sa nám venovali a najlepšie bolo na tom to, že tam boli stánky všetkých stredných škôl v našom kraji, čo je pre mňa ako deviataka dobré, lebo sa aj ja budem o pár mesiacov rozhodovať, kam pôjdem.

Samuel Sidor, 9. B

Pre mňa to bolo veľmi zaujímavé a veľa som sa naučil. Po vypočutej prednáške veľa vecí už nebudem robiť, aby som mal dobrú chrbticu.

Michal Medveď, 9. B

Exkurzia bola super, bolo tam veľa zaujímavých stánkov. Mňa najviac zaujala robotika a biológia, ale aj ostatné boli super. Prednáška o archeológii bola úžasná, dozvedeli sme sa tam veľa zaujímavých informácií, napríklad aj o tom, ako vyzeral faraón Tutanchamón.

Alexandra Štulajterová, 9. A

M. Rafajová a deviataci



# Beh pre zdravé srdce 2024

Dňa 10. 10. 2024 sa na našej škole uskutočnil už 8. ročník „Behu pre zdravé srdce“. Tento rok prijali pozvanie na slávnostné zahájenie pán starosta Peter Jenča, pani Anna Fischerová (sestra Jaroslava Simana), p. Zuzana Simanová (dcéra Jaroslava Simana) a bývalá reprezentantka v biatlone, absolventka našej školy – Terezia Mihalovičová - Poliaková. Túto športovú akciu organizujeme pri príležitosti nedožitých 91. narodenín prof. Jaroslava Simana (rodáka z Valaskej), ktorého meno nesie naša škola. Hlavným cieľom každoročného podujatia je motivovať deti k pohybu, k zdravému životnému štýlu a chuti športovať.

Úvodné behy absolvovali naši deviatici, ktorých odštartovala Terezia Mihalovičová. Následne bežali ďalšie ročníky. Súťažilo sa v ôsmich kategóriách: 1. – 2. roč. (dievčatá, chlapci), 3. – 4. roč. (dievčatá, chlapci), 5. – 6. roč. (dievčatá, chlapci), 7. – 9. roč. (dievčatá, chlapci). Okrem víťazov v jednotlivých kategóriách sme vyhodnotili absolútnych víťazov I. a II. stupňa.

Na naše podujatie sme pozvali aj deti z MŠ vo Valaskej, žiakov zo Špeciálnej základnej školy vo Valaskej a členov Klubu dôchodcov vo Valaskej. Sme veľmi radi, že sa zúčastnili našej akcie a spoločne sme ukázali, aké dôležité je mať pozitívny vzťah k pohybu, pretože prináša spokojnosť, radosť a dobrú náladu. Niektorí žiaci našej školy s nimi spoločne odbehli okolo školy, čo bolo veľmi motivujúce.

Okrem behov sa mohli žiaci 4. ročníka dozvedieť niečo bližšie o Jaroslavovi Simanovi na besede s p. Annou Fischerovou a na II. stupni žiaci 6. ročníka s p. Zuzanou Simanovou.

Súčasťou programu bola pre žiakov II. stupňa výroba zdravých šalátov a nátierok. Žiaci na I. stupni sa venovali chutnému maľovaniu.

## Výsledky behov v jednotlivých kategóriách:

kat. 1. – 2. roč. dievčatá: 1. m. – Adamovičová,

Valéria, 2. m. – Kučeráková, Timea, 3. m. – Hermanská, Stelka

kat. 1. – 2. roč. chlapci: 1. m. – Domovec, Matúš,

2. m. – Kňazík, Oliver, 3. m. – Šuchaň, Timotej

kat. 3. – 4. roč. dievčatá: 1. m. – Poliaková, Nela,

2. m. – Adamovičová, Eva, 3. m. – Gubčová, Li-

liana

kat. 3. – 4. roč. chlapci: 1. m. – Mikloš, Andrej, 2.

m. – Benedik, Jakub, 3. m. – Harvan, Sebastián

kat. 5. – 6. roč. dievčatá: 1. m. – Adamovičová,

Vivien, 2. m. – Vraniaková, Sofia, 3. m. – Puškova,

Karin

kat. 5. – 6. roč. chlapci: 1. m. – Markus, Milan, 2.

m. – O'Hagan, Gabriel, 3. m. – Bartoš, Sebastián

kat. 7. – 9. roč. dievčatá: 1. m. – Gondová, Lucia,

2. m. – Bachratá, Michaela, 3. m. – Špaleková,

Alexandra

kat. 7. – 9. roč. chlapci: 1. m. – Trebuľa, Lukáš, 2.

m. – Jakab, Gregor, 3. m. – Gríšnik, Alex



Absolútny víťaz I. stupňa: Andrej Mikloš (3. B), časom 1 min. 17s.

Absolútny víťaz II. stupňa: Lukáš Trebuľa (9. B), časom 2 min. 21s.

**Podakovanie patrí pani kuchárkam za prípravu ovocia a čaju, ktorými sa žiaci občerstvili v cieľi, za prípravu výborného obeda, ktorý bol obľúbeným jedlom J. Simana – šalátová polievka a bryndzové pirohy, zamestnancom Technických služieb obce Valaská a pánovi školníkovi za pomoc pri príprave podujatia. Vďaka patrí aj žiakom 9. ročníka, ktorí sa tiež podieľali na organizácii. Osobitné podakovanie patrí sponzorovi, outdoorovej predajni Geo Šport Neomecká, ktorý venoval ceny pre víťazov.**

Tešíme sa opäť o rok a veríme, že „Beh pre zdravé srdce“ bol pre všetkých príjemným spostením života našej školy.

Mgr. Janka Pohorelcová

# Deň finančnej gramotnosti

„Peniaze nie sú v živote nevyhnutné, ale je veľmi príjemné ich mať“ tak začínala relácia, ktorú si žiaci vypočuli na úvod Dňa finančnej gramotnosti, ktorý sa konal počas troch vyučovacích hodín dňa 6. 9. 2024 na druhom stupni na Základnej škole J. Simana vo Valaskej. Od roku 1966 si svet 8. 9. pripomína Medzinárodný deň gramotnosti, do ktorej patrí aj tá finančná a úlohou školy je ju rozvíjať. Žiaci sa počas dňa venovali rôznym aktivitám, ktoré sa spájajú so svetom peňazí. Museli správne priradiť k štátom ich aktuálnu menu, poskladať puzzle

z bankoviek. Ich úlohou bolo aj vypočítať, koľko zaplatia za nákup. Starší žiaci riešili aj test z finančných pojmov, ale museli sa popasovať aj s výmenou peňazí pri zahraničnom výlete. V závere mohli navrhnúť bankovku triedy alebo školy. Verím, že sa žiaci 5. - 8. ročníka niečo naučili, aj keď niektoré úlohy im dali zabráť. Organizačne celú činnosť zabezpečili žiaci deviatych ročníkov, ktorí si zaslužia pochvalu, ale aj poďakovanie za vykonanú prácu. A ako to hodnotili samotní žiaci, si môžete prečítať v nasledujúcich riadkoch:



*Mne sa to páčilo, išlo nám to dobre, lebo to bolo o peniazoch. A ďakujem deviatikom.*

*Šimon 7. B*

*Bol to dobrý deň. Naučili sme sa niečo nové o peniazoch a v skupine sme spolupracovali dobre.*

*Alexander 8. B*

*Dnešné aktivity sa mi páčili. Boli zábavné a zároveň náučné. Určite by som takéto dni privítala aj častejšie.*

*Laura 8. B*

*Tento deň a dnešné aktivity sa mi páčili, ale aj*



*sme sa naučili veľa informácií.*

*Dorotka 8. B*

*Aktivity boli super. Deviataci nám aj pomáhali.*

*Lili 5. A*

*Bolo to super, moc sme si to užili, mohlo by to byť každý deň.*

*Vanesa 8. B*

*Bolo to dobré, aktivity boli zaujímavé, deviataci boli super.*

*Biana 8. A*

*Mariana Rafajová, ZŠ J. Simana Valaská*

# Potulné dividielko z Medzibrodu očarilo deti

Dňa 20. septembra navštívilo SZŠI Potulné dividielko z Medzibrodu s predstavením Popolvár. Deti si divadlo naplno užili. Telocvičnou sa ozýval smiech, spev a potlesk. Niektorí odvážlivci si dokonca aj zatancovali. Z predstavenia si odniesli dôležitú myšlienku – nie je dôležité, ako človek vyzerá, ale na jeho šikovnosti a dobrom srdci. Príbehy hercov v deťoch prebudili zvedavosť a túžbu spoznávať nové veci. Veľkým lákadlom bolo aj predstavenie pekárskeho remesla, ktoré

všetkých nadchlo a vyčarilo úsmev na tvári. Po skončení predstavenia mali deti možnosť sa s hercami odfotiť na pamiatku, vyskúšať si kostým kráľa a ešte raz si naplno užít spoločné chvíle. Bol to deň plný nezabudnuteľných zážitkov, poučenia a srdečných stretnutí.

Ďakujeme za krásne strávený čas a už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie, ktoré určite prinesie nové, rovnako výnimočné zážitky!

*Mgr. Zuzana Gonosová*



## Zo života materskej školy

Ani sa nestíhame čudovať, ako ten čas letí. Prázdniny sa skončili a opäť je tu september. Mesiac, v ktorom sa začínajú otvárať školské brány. Nový školský rok 2024/2025 sme začali s novou pani riaditeľkou Mgr. Janetou Nitkovou. V druhý septembrový deň sa slávnostne otvorili brány našej materskej školy, ktorou prešlo 94 detí. Mnohí z rodičov viedli svoje deti do materskej školy po prvýkrát. Určite si kládli mnohé otázky, na väčšinu z nich dostanú odpoveď od svojich detí, na ostatné im odpovie čas. Rodičia spolu so svojimi deťmi mali možnosť posledný augustový týždeň, navštíviť materskú školu ešte pred oficiálnym začiatkom otvorenia školského roka, a to počas Dňa otvorených dverí pre budúcných škôlkarov. V našej materskej škole je tento deň úplnou novinkou a jeho cieľom bolo oboznámiť rodičov so školským a prevádzkovým poriadkom materskej školy, s organizáciou dňa, s jej priestormi a pani

Pred začatím školského roka sme sa rozlúčili s bývalou pani riaditeľkou Mgr. Ivetou Babčanovou, ktorá odišla na zaslúžený dôchodok, s pani učiteľkou Mgr. Zuzanou Kupcovou a s pani učiteľkou Mgr. Ivanou Fedorovou, ktorá prijala pracovnú ponuku v materskej škole na Polomke, pričom im prajeme veľa tak pracovných, ako aj osobných úspechov. Zároveň sme v našom kolektíve privítali začínajúcu pani učiteľku Lenku Medvedovú a taktiež pani učiteľku Bc. Katarínu Krupovú. Pani Mgr. Ivetu Babčanovú však môžete naďalej stretávať v našej materskej škole, kde zastáva funkciu sociálneho pedagóga. Taktiež máme k dispozícii dve pedagogické asistentky pani Mgr. Marianu O'Hagan a Elišku Bútorovú. Vďaka podporným opatreniam sme dostali zo štátneho rozpočtu financie na vyššie spomenutý podporný tím. Úloha sociálneho pedagóga spočíva predovšetkým v prevencii, intervencii a v poskyto-

vaní výchádzok do blízkeho okolia, opisovali okolitú krajinu, pozorovali zmeny v prírode ovplyvnené počasím, zbierali rôzne prírodniny, ktoré následne zakomponovali do výtvarných prác, pripravili si s pani učiteľkami ovocnú hostinku. Naši predškoláci si vyskúšali vykopávanie zemiakov, spoznali náradie potrebné na túto činnosť, vykopané zemiaky triedili podľa veľkosti, zhotovili si zemiakového „smajlíka“. Najväčšiu radosť však mali z pečenia zemiakov, ktoré najprv poumývali, s pomocou pani učiteliek pokrájali, poukladali na pekáč a po upečení zjedli. Deti taktiež hrabali popadané lístie, ukladali ho do fúrikov, odvážali na veľkú kopu, zbierali gaš-

ta. Starší ľudia si ju zaslúžia, pretože vekom nadobudli rôzne skúsenosti, ktoré odovzdávajú nám, mladším. Na úctu ku svojim starým a prastarým rodičom, ako aj ku všetkým sta-



tych vychádzok do blízkeho okolia, opisovali okolitú krajinu, pozorovali zmeny v prírode ovplyvnené počasím, zbierali rôzne prírodniny, ktoré následne zakomponovali do výtvarných prác, pripravili si s pani učiteľkami ovocnú hostinku. Naši predškoláci si vyskúšali vykopávanie zemiakov, spoznali náradie potrebné na túto činnosť, vykopané zemiaky triedili podľa veľkosti, zhotovili si zemiakového „smajlíka“. Najväčšiu radosť však mali z pečenia zemiakov, ktoré najprv poumývali, s pomocou pani učiteliek pokrájali, poukladali na pekáč a po upečení zjedli. Deti taktiež hrabali popadané lístie, ukladali ho do fúrikov, odvážali na veľkú kopu, zbierali gaš-

rým ľuďom, nezabúdame ani v našej materskej škole. Deti vedíme k úcte k starším každý deň, o to viac počas mesiaca október, ktorý je venovaný práve im – našim starým. V našej materskej škole starých rodičov privítame v predposledný októbrový týždeň a formou básničiek a pesničiek im poďakujeme za ich lásku a starostlivosť.

A čo nás čaká v najbližších mesiacoch? Okrem spomínanej návštevy starých rodičov v materskej škole, sa už teraz pripravujeme na udalosť, ktorá je pre našu materskú školu veľmi dôležitá. V novembri prostredníctvom veľkolepého programu oslávim nielen 70. výročie založe-



učiteľkami. Rodičia si v podaní pani riaditeľky vypočuli rady a tipy, ako jednoduchšie zvládnuť nástup do materskej školy a deti sa popritom zoznámili s triedou, v ktorej budú celý školský rok tráviť svoj čas a s hračkami, s ktorými sa spolu so svojimi budúcnymi pani učiteľkami aj zahrali.

Vzhľadom k zníženému počtu zapísaných detí, sa z našej 6-triednej materskej školy, stala tento školský rok 5-triedna, v ktorej sú triedy rozdelené nasledovne:

Žltá trieda (2,5 – 3 roky): Mgr. Janka Sviteková, Lenka Medvedová  
Oranžová trieda (3 – 4 roky): Mgr. Janeta Nitková, Mgr. Blanka Kyseľová  
Zelená trieda (4 – 5 rokov): Bc. Alena Vaisová, Bc. Katarína Krupová  
Elokované pracovisko:  
Modrá trieda (4 – 6 rokov): Mgr. Stanislava Kaliská, Bc. Terézia Krbilová  
Červená trieda (4 – 6 rokov): Bc. Simona Straková, Alena Kureková

vaní poradenstva deťom, ako aj rodičom. Plní úlohu sociálnej výchovy, etického správania, podpory sociálneho prostredia, diagnostiky prostredia a poradenstva. Pedagogický asistent pôsobí v triede spolu s učiteľom a pomáha deťom prekonávať architektonické, informačné, jazykové, zdravotné, sociálne a kultúrne bariéry. Vďaka projektu „Dajme spolu gól“, ktorý je zameraný na popularizáciu futbalu u detí v materských školách, mali naši predškoláci aj tento školský rok možnosť zapísať sa na futbalové tréningy. Pohybovo-športové aktivity so zameraním na futbal sú obľúbené nielen u chlapcov, ale dokonca aj u dievčat.

September znamená nielen nástup nových kamarátov do materskej školy, spoznávanie tried, hračiek, pani učiteliek, pani upratovačiek a pani kuchárov, ale aj príchod ročného obdobia – jesene. Je to obdobie



tany, šípky či orechy. Nevynechali ani každoročné, pre deti veľmi obľúbené, púšťanie šarkanov. Našu materskú školu navštívilo v septembri divadlo Theátrum s predstavením Pesničkál, v ktorom si deti spoločne so strašiacom Rudolfom a vílou Izabelou rozohrali partiu zábavy, interakcie a poznávania tradičných ľudových piesní. Ďalší jesenný mesiac október je mesiacom úcty k starším. Úcta k starším ľuďom by však mala byť prirodzenou a každodennou súčasťou nášho živo-

nia materskej školy, ale aj 55. výročie založenia Základnej školy J. Simana a spoločne s ostatnými materskými školami oslávim Deň materských škôl. December sa bude niesť v duchu ľudových tradícií a zvykov, v materskej škole tradične privítame Mikuláša, budeme sa chystať na najkrajšie sviatky v roku – Vianoce. Ako to všetko dopadlo, sa dozvieme v budúcom čísle Valašianskeho hlásnika.

Bc. Simona Straková

# Výstava ArtStretnutia 10

Pred niekoľkými týždňami som kvôli kolóne uviazol na moste v Podbrezovej, a kým ostatní šoféri uvažovali, ako sa z tej šlamastiky čo najrýchlejšie dostať, ja som sa zapozeral na Hron. Preletela mi myslou otázka, čo je vo svojej podstate rieka. Koryto alebo voda? Koryto by bez vody bola len kopa skál v priekope, nuž a voda bez koryta by rovnako mohla byť kadečím, len nie riekou. Napadla mi vtedy veľmi zaujímavá súvislosť. Naša ZUŠka je v podstate takou riekou. Korytom sme my, učiteľia, naša budova a všetko to, čo v nej pre našich žiakov máme a tou vodou sú naši úžasní žiaci. Bez nich by sme ZUŠkou neboli, no oni by rovnako bez nás neboli riekou. Keby nepoznali ZUŠku, ani by im asi nechýbala, pretože by nevedeli, čo všetko mohli mať. Boli by vodou, ale nie riekou. Príbehom väčšiny riek sveta je, že svoju cestu končia v nekonečne mora. Ale rieky ostávajú na svojom mieste a minulosťou sa stáva len voda, ktorá je dnes tu a zajtra v Žarnovici alebo Štúrove. Príbehom a v podstate absolútnym zmyslom ZUŠky sú žiaci, ktorí sú na krátky čas s nami a sú našou súčasťou, no vždy napokon odídu a stanú sa súčasťou iného väčšieho sveta. Niektorí z nich sa dokonca stanú súčasťou veľkého umeleckého sveta. Nuž a niektorí z nich sa z času na čas vraciajú, aby sme spoločne vytvorili veľkú vec ako v dobách, keď ešte boli súčasťou nášho sveta. To je podstatou projektu EXZU.

Vernisážou v pondelok 30. 9. 2024 sme otvorili v poradí desiatu veľkú výstavu Artspoločenstva EXZU, otvorenej skupiny bývalých žiakov, absolventov a priateľov Výtvarného odboru ZUŠ Valaská. Niektorí z vystavujúcich autorov síce na vernisáži priamo neboli, pretože umelecká činnosť ich odvíjala do ďalekých svetov, no s mnohými autormi sme sa v ten večer mohli stretnúť. Soňa Cibulová vyštudovala grafický dizajn v Banskej Bystrici a keďže ju tento umelecký smer veľmi oslovil, pokračuje na svojej ceste svetom počítačovej grafiky na vysokej škole v Trnave. Na výstave od nej môžete nájsť niekoľko veľkoformátových prác z jej reklamnej, ale aj osobnej tvorby.

Janka Šebestová bola asi najväčším prekvapením našej jesennej vernisáže. Keď sme plánovali výstavu, spomínala mi, že by chcela vystaviť niekoľko svojich prác z čias, keď sa aktívne venovala štrikovaniu a háčkovaniu. Deň pred vernisážou

sme inštalovali výstavu a ja som až tam videl, o aké rozsiahle dielo ide. Určite si pamätáte módne časopisy z 80. a 90. rokov, kde si talentovaní ľudia s túžbou vytvoriť niečo originálne mohli nájsť inšpirácie. No a naša Janka Šebestová z našej Valaskej je nielen autorkou mnohých tých úžasných modelov, ale aj fotografkou, ktorej zábery ste tam kedysi obdivovali. Janku poznáme ako skvelú výtvarníčku, úžasnú arboristku, no a na tejto aktuálnej výstave sa nám predstavila práve rozsiahlou zbierkou svojich niekdajších veľkých úspechov vo svete módy. Svojou tvorbou inšpirovala k účasti aj naše súčasné žiačky. Na výstave tak môžete vidieť háčkované diela, ktoré vytvorili Zuzana Kňazíková, Michaela Filipková a Saška Špaleková. Všetky tri sa vo svojom voľnom čase venujú tejto zaujímavej technike a svojou profesionalitou by určite predčili aj mnohých dospelých tvorcov háčkovaných výrobkov.

Tomáš Náther a Sabina Špániková z fotoklubu v Brezne nám predstavili svoju portrétnu tvorbu. Na výstave môžete vidieť dve rozsiahle série čiernobielych fotografií, kde ukázali svoj veľký kumšt. Fotenie nie je len o stláčaní spúšte a čím hlbšie sa tým človek zaoberá, tým viac môže preniknúť do práce so svetlom, kompozíciou či atmosférou záberu. Portrét patrí medzi najťažšie žánre fotografie a práve v prácach Tomáša a Sabiny môže divák vidieť hĺbku tohto veľkého umenia.

Fotoklub Granus na tohoročnej jesennej výstave predstavili svojimi prácami Ivan Mihaliska, Ludovít Lacuška, Michal Bobák, František Hereta, Oliver Petro, Dušan Sliachan, Ivan Setvák a Martina Jenčová. Návštevníci našich výstav ich diela poznajú zo sociálnych sietí, keďže sú častými dokumentaristami kultúrnych podujatí vo Valaskej a v okolí, ale rovnako ich poznajú aj z projektu Lavica, kedy raz do roka prezentujú svoje zábery na pešom moste ponad železničnú trať v Podbrezovej.

Alžbeta Havašová študuje interiérový dizajn na umeleckej škole v Trenčíne a práve z tejto oblasti od nej návštevníci výstavy môžu vidieť niekoľko grafických projektov. Svoj talent ukázala aj v sérii štúdií portrétov.

Miroslav Cibula je na našich výstavách stálicou a svojou odevnou tvorbou na umeleckej škole v Dánsku udivuje každého, kto žije módou a odevným dizajnom. Na túto výstavu prispel sériou reportáží zo svojho pôsobenia v Dánsku, no aj zo stáží v európskych centrách módy.

Ďalšia naša bývalá žiačka Jessica Prečuchová je maliarkou veľkého formátu a jej výber prác z diplomového projektu o súvislostiach tvorby a behu ľudí ohúria svojou volnosťou.

Dominika Škorváneková, absolventka Akadémie umení v Banskej Bystrici, v súčasnosti pracuje ako múzej-

ný pedagóg a grafik v Horehronskom múzeu v Brezne. Na výstave sa nám predstavila sériou akvarelov, no zároveň aj reportážou zo svojho súčasného pedagogického pôsobenia v múzeu. Andreu Nepšinskú poznáte ako skvelú výtvarníčku a autorku dvoch rozsiahlych kníh omalovánok. Tá druhá, venovaná životu a dielu M. R. Štefánika uzrela svetlo sveta túto jar. Na našej jesennej výstave sa vám ale predstaví reportážou o svojej umeleckej ceste do Amsterdamu, kde sa minulý rok konalo svetové finále ilustrátorskej súťaže Red Bull Doodle Art. V národnom kole sa stala víťazkou, a tak ju čakal pobyt v úžasnom meste dávneho aj súčasného umenia. Jej výtvarný blok



je pre zmenu venovaný priamo jej ilustrátorskej tvorbe. Sériou kresieb prispela ku vzniku knižného básnického diela V znamení jablka.

Prácu ďalšej našej autorky Evy Huňovej pozná snáď každý z Valaskej a širokého okolia. Venuje sa keramike a už mnoho rokov je neoddeliteľnou súčasťou mnohých podujatí v regióne. V sérii fotografií môžete vidieť prierez jej tvorbou z oblasti malej plastiky, úžitkovej keramiky, ale aj nevšedných šperkov. Jaroslav Chmelík študuje druhý rok Animovanú tvorbu na umeleckej škole vo Zvolene a práve jeho prepracované animované projekty plné farieb a fantázie sú tento rok prvýkrát aj súčasťou našej veľkej spoločnej výstavy.

Mojím blokom výstavy je séria šestnástich akvarelových portrétov. Portrét ako žáner mi je asi najbližší a keďže som chcel tiež prispieť do rozbehnutého projektu výtvarného odboru Cestami M. R. Štefánika, v rámci príprav na tohoročnú výstavu Artspoločenstva EXZU som vytvoril desať portrétov mapujúcich život nášho veľikána. Na záver by som predstavil ešte dve naše bývalé žiačky, ktorých diela môžete túto jesen vidieť na výstave. Katarína Čellárová a Viktória Filipková sa v profesijnom živote umeleckej tvorbe nevenujú, no to, že sú umelecké duše v nich ostalo. Život, ale aj túžba poznávať ich odvíjali veľmi ďaleko, a na svojich cestách objavujú mnoho krásneho. Na ich fotografiách môžu návštevníci výstavy vidieť ich umelecký pohľad na svet okolo. Našu výstavu môžu návštevníci vidieť v priestoroch Domu kultúry vo Valaskej do polovice decembra 2024.

Vedúci Výtvarného odboru ZUŠ Valaská,  
Mgr. R. Turňa



## ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA v ŠZŠI Valaská



### Milión detí sa modlí ruženec za jednotu a pokoj

Dňa 18. októbra 2024 sa žiaci Špeciálnej základnej školy internátnej vo Valaskej zapojili do celosvetovej aktivity „Milión detí sa modlí ruženec za jednotu a pokoj“. V Kostole sv. Martina vo Valaskej sa o 9.00 h. zjednotili žiaci našej školy so žiakmi ZŠ Jaroslava Simana a vytvorili nádherné spoločenstvo modliacich, prosiacich detí so spoločným úmyslom - vyprosiť pokoj vo svete. V úvode sa prítomným prihovoral miestny duchovný otec, ktorý pripomenul silu spoločnej a úprimnej modlitby. Tento deň bol iný ako „bežné“, školské dni. Deti svojou modlitbou

vyprosovali mier pre všetky krajiny, kde zúri vojna. Každé z prítomných detí svojím Zdravasom bolestného ruženca túžilo pomôcť zachrániť aspoň jeden život človeka. V ich tvárach sa zrkadlila úprimná radosť a šťastie, čo vyjadrili aj svojím oduševneným spevom na začiatku i na konci modlitby. Spoločne s deťmi sa posvätný ruženec modlili pedagogickí zamestnanci škôl, katechétky a duchovný otec Mgr. Martin Trojan, ktorý po spoločnej modlitbe udelil prítomným a ich rodinám kňazské požehnanie.

Mgr. Janka Kučerová

### Jablkový koláč

Hneď na začiatku školského roka si žiaci 6. až 9. ročníka B variantu ŠZŠI Valaská vyskúšali svoje zručnosti pri pečení jablkového koláča. Do práce sa pustili s veľkým



nadšením. Jablká si vlastnoručne nazbierali v školskej záhrade. V kuchynke sa každý zapojil do práce – niektorí čistili, iní strúhali a miešali potrebné suroviny. Všetci priložili ruku k dielu a ukázali svoju šikovnosť a radosť z práce. Atmosféra bola dobrá, čo sa prejavilo aj na výsledku. Jablkový koláč sa podaril a voňal po celej škole. Po dokončení si žiaci na koláči pochutnali a mali zaslúžený pocit hrdosti na svoju prácu. Tento deň bol nielen príležitosťou na praktické učenie, ale aj na budovanie vzťahov a spolupráce. Ukázalo sa, že aj školské aktivity môžu byť zábavné a užitočné zároveň. Takto si žiaci nielen osladili začiatok školského roka, ale aj dokázali, že keď spoja svoje sily, môžu dosiahnuť skvelé výsledky.

Mgr. M. Zemková

Environmentálna výchova netvorí neoddeliteľnú súčasť školských vzdelávacích programov, je okrajovým školským predmetom aj napriek všeobecnej skutočnosti, ktorá hovorí o jej dôležitosti a v súčasnosti je aj neodmysliteľnou celospoločenskou témou a súčasne aj potrebou pre skvalitnenie každodenného života. V problematike trvalej udržateľnosti sú preto žiaci počas výchovno-vzdelávacieho procesu vedení k pochopeniu, rozvíjaniu a formovaniu správania sa a k vlastnej spoločenskej zodpovednosti nielen k životnému prostrediu, ale aj k zdravému spôsobu života. V rámci výchovy v našej škole používame rôzne formy, metódy a prostriedky činnosti ako projektové vyučovanie, súťaže, besedy, výstavy, cvičenia, tvorivé dielne, žiakov zapájame do rôznych environmentálnych aktivít a akcií (zber papiera, plastov, separovanie odpadu, brigády), programov a projektov, akými sú napr. Deň Zeme, Svetový deň zdravia, Zber šípok s lesmi SR. Každoročne navštívi našu školu pracovníčka z Národného parku Nízke Tatry, ktorá si pre žiakov pripraví rôzne hry, prezentácie a zaujímavosti z prírody. V tomto jesennom období si pre menších aj starších žiakov pripravila množstvo aktivít na tému Voda je život. Žiaci ju so záujmom počúvali, diskutovali, riešili problémové úlohy, dozvedeli sa veľa nových a zaujímavých informácií. Aj touto cestou sa chceme pani Kološtovej srdečne poďakovať a už sa tešíme na ďalšie stretnutie s ňou.

Mgr. Bartáková, koordinátor ENV



## JESEŇ V ROZPRÁVKE

Dňa 15. októbra navštívili žiaci B variantu ŠZŠI a Praktickej školy internátnej Valaská Mestskú knižnicu v Brezne, kde ich srdečne privítala pani knihovníčka. Pre deti si pripravila rôzne zaujímavé aktivity spojené s jeseňou. Spoločne sa rozprávali o tom, ako zvieratka prežívajú a pripravujú sa na zimu. Na tabuli si pozreli obrázky zvierat, o ktorých sa rozprávali, čo bolo pre našich žiakov veľmi cenné, mali tak možnosť lepšie tomu porozumieť. Pani knihovníčka im prečítala rozprávku s názvom „Prečo majú gaštany pichľavé“. V priebehu čítania ich motivovala, aby sa lepšie sústredili. Deti zažili zážitkové čítanie a rozvíjali svoju schopnosť porozumieť počutému textu. Boli veľmi aktívne a na záver si vytvorili vlastných trpaslíkov z jesenných listov, čo im prinieslo nielen radosť, ale aj rozvoj kreativity. Celé doobedie bolo veľmi príjemné a plné zážit-



kov. Deti odchádzali s úsmevom na tvári a s novými poznatkami. Naše veľké poďakovanie patrí pani knihovníčke za láskavé privítanie, milé slová a nezabudnuteľné čitateľské zážitky.

Mgr. Zuzana Gonosová  
Koordinátor pre rozvoj čitateľskej gramotnosti



# Kurz lektorov

Katolícke biblické dielo na Slovensku, ktorého poslaním je rozvíjať a napomáhať biblickú apoštolát a biblickú pastoráciu v našej krajine, pripravilo kurz lektorov, určený pre všetkých, ktorí slúžia vo svojich farnostiach čítaním liturgických čítaní počas svätej omše. Kurz sa uskutočnil v sobotu 12. októbra 2024 vo farnosti Pohronská Polhora, kde sa stretlo 63 lektorov z dekanátov Brezno a Hron. Z našej farnosti sa kurzu zúčastnilo šesť lektorov. Bohatým celodenným programom nás sprevádzali Dr. Dagmar Jurášková, ktorá nám priblížila tému odbornej a technickej stránky



prednesu. Druhú doobedňajšiu prednášku zameranú na dejiny vzniku a štruktúru lektionárov viedol ThDr. Radomír Bodzióny. Po obedňajšej prestávke sme pokračovali s prof. Anonom Tyrolom, ktorý mal pre nás pripra-

vené dve prednášky. Prvá, bola zameraná na Inšpiráciu Svätého písma a porozumenie čítaných biblických textov. V druhej prednáške sa prof. Tyrol venoval duchovnej formácii a životu lektorov. Stretnutie sme ukončili slávením svätej omše, ktorú celebroval Mons. prof. Anton Tyrol v Kostole svätého Michala Archanjela. Veľké ĎAKUJEM, patrí miestnemu pánovi farárovi Mgr. Ivanovi Hupkovi za prípravu a sprostredkovanie tohto obohacujúceho stretnutia. Ďakujeme aj pani Kataríne Pindiakovej, za výborné organizačné zabezpečenie. Nech Pán žehná Vaše práce a štedro odmení dobrotu Vášho srdca.

Mgr. Janka Kučerová

## Chrípka, ochorenie, liečba a prevencia

Chrípka je vysoko nákazlivé ochorenie dýchacích ciest, spôsobené vírusom chrípky. Najčastejšie sa vyskytuje v jesenných a zimných mesiacoch, sezóna je od októbra do apríla. Šíri sa kvapôčkovou cestou, tzn. kašľom, smrkaním, kýchaním atď. Príznaky chrípky sú podobné ostatným vírusovým ochoreniam dýchacích ciest, ale typické sú pre ňu vysoké teploty do 40 °C, nádcha s riedkym výtokom z nosa, a suchý kašeľ. Bolesť hrdla nie je typický príznak, ale môže sa vyskytovať. Príznačné sú aj bolesti svalov, kĺbov a celého tela a únava s bolesťou hlavy. U rizikových skupín môže mať chrípka veľmi závažný priebeh komplikovaný zápalom pľúc až celkovým zlyhaním orgánov. Medzi rizikové skupiny patria malé deti a pacienti s chronickými ochoreniami srdca, obličiek, pľúc, systémovými ochoreniami, alergici a pod. Liečba chrípky je symptomatická, to znamená liečime jednotlivé symptómy - príznaky: zrážanie teploty, kludový režim, tekutiny, toaleta nosa, dekongestíva, liečba

suchého kašľa. Najdôležitejší je klud na lôžku. Majte na pamäti, že prechodené virózy sú najčastejšou príčinou poškodenia orgánov po chorobe, preto je veľmi dôležitá prevencia chrípky. Tá je možná dvomi spôsobmi:

Nestretávať a nekontaktovať sa s ľuďmi, ktorí majú známky vírusového ochorenia dýchacích ciest, dodržiavať dôslednú hygienu rúk, prípadne nosiť rúška v kolektívoch. Očkovanie - očkovanie nezabráni pred ochorením úplne, ale zmierni príznaky, naštartuje imunitu, čím sa predchádza ťažším priebehom ochorenia a komplikáciám. U väčšiny očkovaných sa zabráni ochoreniu úplne.

Očkovanie za začína v polovici októbra a malo by sa stihnúť do decembra, aby sa v organizme stihla vytvoriť dostatočná hladina



protilátok ešte do začiatku zvýšenej aktivity chrípkového vírusu. Protilátky sa tvoria cca do 2 týždňov po očkovaní a trvajú cca 6 mesiacov. Očkovanie je každý rok aktualizované, lebo vírus podlieha genetickým

zmenám. Je hradené z verejného zdravotného poistenia, nebolí a nemá závažné vedľajšie účinky. Predchádzanie chrípke je aj ekonomicky dôležité, nakoľko výpadky zamestnancov, detí v školách a škôlkach stoja nemalé finančné prostriedky.

Prajeme všetkým krásne jesenné a zimné obdobie bez ochorení.

Kolektív detskej ambulancie vo Valaskej



### CHRÍPKA NIE JE PRECHLADNUTIE

Ako rozoznať chrípku od prechladnutia?

Mnoho ľudí si zamieňa prechladnutie (spôsobené inými typmi vírusov) s chrípkou.

#### Prechladnutie

Prechladnutie je väčšinou banálne ochorenie, ak sa nekomplikuje inou infekciou.



Príznaky prechladnutia sa môžu vyskytovať a sprost do určiteho hľadiska.

#### Chrípka

Na rozdiel od prechladnutia je chrípka vo väčšine prípadov závažnou chorobou, ktorú sa nevypláti podceňovať.



#### Diagnostika u všeobecného lekára

- V diagnostike sa všeobecný lekár orientuje podľa typických príznakov chrípky s ohľadom aj na aktuálnu epidemiologickú situáciu.
- Všeobecný lekár môže zvažovať výber z nosohltana, ktorý v špeciálnom laboratóriu vyhodnotí na prítomnosť chrípkového vírusu. Ideálne je, ak prebehne odber vzorky po 24 - 48 hodinách od prvých príznakov.
- Lekár vám môže vyšetriť CRP pri podozrení na bakteriálne komplikácie akými sú napr. zápal prínosových dutín, stredného ucha alebo pľúc.
- Pri vážnom priebehu chrípky môže lekár poslať pacienta do nemocnice.

#### Domáca liečba chrípky



Ak sa chcete dať zaočkovať proti chrípke, požiadajte o to svojho všeobecného lekára.



## Čo rozprávali pamätníci

### O ZAČIATKOCH FUTBALU VO VALASKEJ

Z výstrižku novín z roku 1949 sa o začiatkoch futbalu v našej obci dozvedáme nasledovne:

**Valaská bola jednou z mála dedín, kde sa ešte pred druhou svetovou vojnou trikrát zmenil názov futbalového klubu. Od roku 1926 sa začal hrať v Červenej hviezde FRTJ, od roku 1932 v ŠK Meteor a v jeseni roku 1934 bol vytvorený ŠK Slovan Valaská.**

K zakladateľom klubu ŠK Slovan Valaská patria: Július Laubert, Arpád Kováčik a Vojtech Molota. Od roku 1934 v pravidelnej súťaži s nimi kopali hráči: Július Schmidt, Arnold Iždinský, Ján Kocman, Michal Pikula, Tomáš Siládi, Vladimír Babic, Jozef Ševčík, Ladislav Palay, Šimon Kupec, Štefan Chovanec a brankár Július Urban.

Keďže môj otec bol v päťdesiatych rokoch minulého storočia tiež hráčom Slovana Valaská, všetci starší, či mladší futbalisti boli jeho kamaráti. Stretávali sa spolu nielen na zápasoch, ale aj pri iných príležitostiach. Popri otcovi som poznala viacerých zo spomínaných hráčov. Dozvedela som sa aj rôznou zaujímavosť ohľadne futbalu.



Hráči Slovana Valaská na ihrisku pod Dielom pri hydrocentrále.

Kým ešte žil môj bývalý sused, pán Tomáš Siládi, vyzvedala som od neho, ako a kde hrali futbal v začiatkoch.

Okolo roku 1925 bola pôda pre každého majiteľa vzácna. Nik by pre chlapcov túžiacich zakopať si do lopty nevypustil kvôli ihrisku ani meter zo svojho. Z núdze si vytvorili miesto pre hru na Hrone pod Skalkou. Z nánosov štrku a piesku sa tam vytvoril ostrovček, obmývaný vodami Hrona. (Tomu miestu hovorili Sihot, alebo aj Ráztvočka.) Bránky, to boli iba kolíky. Diváci sa pozerali z bridlicovej skaly, čiže Skalky pod Ihráčom. Prvé riadne ihrisko si futbalisti zriadili na Piesku, pod Dielom, pri hydrocentrále.

Vo Valaskej prvé ihrisko vhodné na súťaž bolo v Lozinách, medzi štrekou a Hronom. Tam boli vofakedy farské lúky, kde sa pásli farárovo kravy. Po vystavení železnice bol do tej lokality zákaz prechádzať s dobytkom cez štreku. Vtedajší pán farár Šuman, ktorý podporoval mládež v športovaní, súhlasil s uvoľnením lúky pre potreby zriadenia ihriska. Sestra pána farára sa stala manželkou zakladateľa a kapitána Slovana Valaská, pána Júliusa Lauberta.

Okolo roku 1940 sa začal zaoberať futbalom aj môj otec. Mal len 12 rokov, no aj v tých časoch si klub vychovával svojich dorastencov. Jednou z ich úloh bolo zachrániť futbalovú loptu, keď počas zápasu skončila vo vodách Hrona. Niekedy sa to podarilo až poníže mosta, kde bolo koryto rieky rozšírené. Bol tam brod, kadiaľ prechádzali kravy z paše.

V čase 2. svetovej vojny, za Slovenského štátu, keď nový kňaz Eugen Citerberg bol v obci ustanovený aj do funkcie vládneho komisára, sa situácia zmenila. Žiaci mali povinnosť navštevovať podľa predpisov ranjšie aj popoludňajšie bohoslužby, čo im neraz prekazilo zúčastniť sa zápasov a tréningov. Pán farár sa v kostole prítomným žiakom podpisoval do zápisníkov, neprítomnosť sa trestala.

Môj otec vedel napodobniť podpis pána farára. Čo smelší chlapci to využili a namiesto do kostola, išli hrať futbal. Raz sa to prevalilo, len sa mi otec nepochválil, aký trest dostal. Mama hovorila, že to bola bitka trstenicou po vystretých dlaniach. (Na určitú dobu sa futbalový klub Slovan musel premenovať na HG Valaská - Hlinkova Garda Valaská, čo je zapísané na fotke futbalistov z roku 1943.)

Keď bolo vyhlásené Slovenské národné povstanie, veľa valaštianskych chlapcov a mládencov, aj z radov futbalistov, sa zúčastnilo bojov. Niektorí sa už domov nevrátili, zahynuli v bojoch.

Jednou z obetí bol aj vtedy 18-ročný partizán Anton Sucháň. Okolo roku 1940 ho zvečnil fotograf spolu s mojim otcom na moste vo futbalovom drese. Tá fotka bola jedinou pamiatkou pre môjho otca na kamaráta, ktorého telo sa nenašlo. Tak smutne skončil aj život Antonovho kamaráta, spolu-bojovníka Karola Dzurika.

**Pri príležitosti 80. výročia SNP a 90. výročia od založenia ŠK Slovan Valaská som chcela pre mladšiu generáciu futbalistov spomenúť aj zabudnuté skutočnosti.**

Pripomeňme si aj pána Júliusa Lauberta, zakladateľa klubu ŠK Slovan Valaská, futbalistu, trénera, funkcionára, futbalového rozhodcu. Kto poznal tohto činorodého človeka, ktorého v dedine volali náš Ďula báči, vie, že ako mladý zamestnanec Zlievárne v Hronci sprevádzal pri prehladke fabriky bulharského cára, grófa Ferdinanda Coburga so sprievodom.

Z článku, ktorý pán Július Laubert napísal do týždenníka Horehronie 1. apríla 2003, citujem jeho slová: „Mal som trému, ale dobre to dopadlo. Keď som hostí vyprevádzal, cár mi podal ruku, potľapkal ma po pleci a dostal som svoje prvé prepitné – sto korún. Päťdesiat som dal mame a za zvyšok som si z Prahy objednal kopačky, ktoré mám dodnes.“

**Ani veriť sa nám nechce, že 18. 10. 2024 bude tomu 20 rokov, kedy pán Július Laubert vo veku 92 rokov, odišiel do večnosti.**

V roku 1971, pri príležitosti otvorenia nového ihriska v Lúžku, sa stretli bývalí hráči klubu ŠK Slovan Valaská. Pod vedením kapitána Júliusa Lauberta si zahráli zápas v rámci osláv 500. výročia založenia obce. Dali sa vyfotiť pred bývalým domom Valentínyovcov, kde kedysi klub ŠK Slovan mal v prenájme klubovú miestnosť, od vtedajšieho majiteľa Barzika. Nápis ŠK Slovan sa dá prečítať z fotografie, na ktorý sa my, skôr narodení pamätáme.

Mária Luptáková



Bývalí hráči futbalového klubu ŠK Slovan, vpravo stojí Július Laubert.



Emil Bánik (vľavo) a Anton Sucháň, ktorý padol v boji ako partizán počas SNP.

## SPOMIENKY

*Sú spomienky, ktoré nikdy nevymažeš...*

*Sú ľudia, na ktorých nikdy nezabudneš...*

Dňa 12. 9. 2024 sme si pripomenuli smutné 1. výročie úmrtia nášho drahého manžela, otca, starého a prastarého otca

**Ondreja Hlinku.**

S láskou spomína manželka a deti s rodinami.



*Spustla už záhrada, spustol aj dvor,  
ticho je v dome, nepočuť tvoje kroky v ňom.  
Tíško si trpel, ubolené srdce prestalo ti biť,  
ale zaspal si, hoci si chcel ešte žiť.*

Dňa 25. 11. 2024 si pripomenieme 1. výročie úmrtia nášho milovaného otca, starého, prastarého a krstného otca a priateľa

**Jozefa Horvátha,**

ktorý nás opustil vo veku 85 rokov.

So žiaľom a stálou láskou v srdci na neho spomína smútiaca rodina.



*Odišli ste cestou, ktorou ide každý sám,  
len brána spomienok ostala dokorán.*

*Ten, kto vás poznal, spomenie si.*

*Ten, kto vás mal rád, nikdy nezabudne.*

Dňa 23. 01. 2024 uplynuli tri roky, čo si Pán Života a smrti povolal do večnosti našu mamu, starú mamu a príbuznú pani

**Margitu Hartvichovú**

vo veku 77 rokov.



Dňa 23. 10. 2024 uplynuli tri roky, čo si Pán Života a smrti povolal do večnosti aj nášho brata, švagra, strýka, uja, príbuzného a kamaráta

**Igora Hartvicha**

vo veku 47 rokov.



*Utíchli ich srdcia, utíchol ich hlas, mali radi život a všetkých nás.*

Pane, prosíme ťa, otvor našim zosnulým bránu nebeského domova a udeľ im večnú radosť a blaženosť.

*Navždy ich v srdciach máme, s láskou a úctou na nich spomínáme.  
Za tichú spomienku v modlitbách ďakujeme.*

*Smútiaca rodina.*

*Nič viac vám už nemôžeme dať,  
len kyticu kvetov na hrob položiť a s láskou  
ticho spomínať.*

Dňa 23. 11. uplynú 20 rokov, čo nás opustila

**Viera Zelenčíková**

a 28. 11. uplynú 13 rokov, čo nás opustil

**Július Zelenčík.**

S láskou a úctou spomínajú dcéra Eva s rodinou, vnučka Evka, dcéra Marcela a celá ostatná rodina.



*Tak rýchlo ten čas letí, tak rýchlo uteká.*

*No každý deň patrí ti naša spomienka.*

Dňa 9. februára si pripomenieme smutné desiate výročie úmrtia **Jána Gildeina.**

S láskou a úctou spomína celá rodina.



## Ž kroniky našej obce

Priviedli ste na svet dieťa pre svoju radosť a potešenie. Vaša radosť bude skutočne úprimná, keď si uvedomíte správny vzťah k dieťaťu a povinnosti, ktoré vás pri výchove čakajú. Vo vašich rukách leží bezmocné stvorenie, z ktorého budete vychovávať skutočného človeka. Dieťaťko bude nadobúdať rozum a poznatky, dospievať v takom prostredí, aké mu vytvoríte. Najdôležitejšie je, milí rodičia, aby dieťa videlo vo vás vzor lásky, porozumenia a zodpovednosti, aby cítilo, že je milované, aby malo šťastný a pokojný domov.

### NARODILI SA:

Oskar Tobiáš

Jonáš Králik

Jakub Jozef Pachinger

\*\*\*

Smútiaca rodina, prežívate ťažké a smutné obdobie, v ktorom sa zamýšľate nad tým, že smrť je nevyhnutnou súčasťou života. Zamýšľate sa nad životom tých, ktorí nás na svojej ceste predbehli, ohliadame sa za všetkým a ani si neuvedomujeme, že sa zamýšľame nad vlastným životom. Sychravé jesenné dni sa stali symbolom našich spomienok, našej úcty a vďaky. Unavení uponáhľanou každodennosťou zrazu dokážeme spomaliť krok, stíšiť hlas a pristihneme sa pri myšlienkach o zmysle ľudského života.

Ďakujeme všetkým, ktorí žili svoj život aj pre iných, že mali čas zastaviť sa, porozprávať, usmiať, poradiť, alebo pomôcť.

### OPUSTILI NÁS:

Jaroslav Žilík, 61 r.

Helena Englerová, 70 r.

Ondrej Venger, 84 r.

Katarína Hlaváčiková, 63 r.

Valéria Krbiľová, 86 r.

Pavel Katreniak, 70 r.



## Letná biatlonová sezóna

Športovci z Klubu biatlonu Valaská - Osrbľie absolvovali počas víkendov v letnej sezóne preteky v Ružomberku, Čiernom Balogu, Osrbľi, Predajnej a Revúcej, kategórie dorastencov, juniorov a dospelých aj na Králikoch a v Osrbľi na kolieskových lyžiach.

V Ružomberku si odniesol v rýchlostných pretekoch a pretekoch obratnosti výborné 2. a 3. miesto Radko Gonda a Gregor Jirmer 3. miesto. Na pretekoch v Čiernom Balogu sa úspechy žiakov znásobili. V náročnom teréne po intenzívnej búrke Laura Ambrózová obsadila 3. miesto, Radko Gonda 8. miesto, Adam Vrbovský 1. miesto, Gregor Jirmer 4. miesto, Alica Kurtíková 4. miesto a Nina Spišiaková 8. miesto.

Na Králikoch si v rýchlostných pretekoch vybojovali 6. miesto Radko Pacera a 11. miesto Lenka Gondová. Úspešný víkend na Králikoch mal Norbert Gröne, v sobotu sa umiestnil na 2. mieste a v nedeľu na 3. mieste v kategórii mužov.

Počas letných prázdnin pokračovali preteky 10. - 11. 8. 2024 v Osrbľi, na kolieskových lyžiach, kde si súrodenci Pacerovci zabojovali o pekné umiestnenia, Radko 10. miesto a Sárka 4. a 3. miesto.

Žiaci si na záver prázdnin odpretekali v Predajnej v sobotu v rýchlostných pretekoch a v nedeľu 1. kolo Majstrovstiev Slovenska s hromadným štartom. V prípravke žiakov uspela Lucka Ťažká na 2. mieste, Gregor Jirmer na 5. mieste, Laura Ambrózová obidva dni na 2. mieste, Lucka Gondová na 8. mieste a v nedeľu na 6. mieste a Radko Gonda obidva dni na 2. mieste. V hodnotení Majstrovstiev Slovenska s hromadným štartom sa umiestnil na 1. mieste.



V Osrbľi nám cez víkend 7. - 8. 9. 2024 veľkú radosť urobila Sárka Pacerová, umiestnila sa na 1. a 2. mieste.

Záver sezóny si všetky kategórie odpretekali v Revúcej 28. - 29. 9. 2024 na Majstrovstvách Slovenska. Medzi najúspešnejších sa zaradili na 2.

mieste Tomáš Vrbovský, na 4. mieste Lucka Ťažká a Gregor Jirmer, na 5. mieste Adam Vrbovský.

Všetkým športovcom srdečne gratulujeme a ďakujeme za skvelú reprezentáciu. Teraz sa už všetci pripravujú na zimnú pretekovú sezónu.

Ivana Gondová

## Zo života futbalu

Vážení čitatelia Valašianskeho hlásnika a fanúšikovia Valaskej!

Je čas dušičkový, kedy chodíme do cintorína zapáliť sviečku našim najbližším a ja hneď v úvode začnem smutnou správou. Že vo veku 54 rokov nás 3. októbra po ťažkej a zákernej chorobe opustil náš pán kameraman Juraj Stoklasa. Juraj, ďakujeme za všetko, česť tvojej pamiatke!



Pred zápasom s Čiernym Balogom sme si ho uctili minútou ticha.

A teraz podme na výsledky v jesennej časti, keď píšem tento článok, zostáva nám do konca ešte 3 zápasy vonku, a to 18. 10. dohrávka v Malachove, 27. 10. zápas v Brusne a nakoniec 2. novembra zápasom na Ponikoch ukončíme jesennú časť výročnou schôdzou. Momentálne po 10. kole sa nachádzame na 4. priečke so 17 bodmi, viď tabuľka. Touto cestou by som chcel poďakovať všetkým fanúšikom, ktorí merali cestu na štadión v jesennej časti a chcel by som ich pozvať aj na naše domáce zápasy v jarnej časti.

Výsledky jesennej časti, ešte nás čakajú 3 zápasy von.

2. kolo OFK Valaská : FK 34 Brusno 3:2
3. kolo OFK Valaská : Ľubietová 8:0
4. kolo Michalová : OFK Valaská 0:0
5. kolo OFK Valaská: OFK Sl. Ľupča 1:1
6. kolo OFK Valaská: Beňuš 4:1
7. kolo OFK Valaská: Hronec 1:0
8. kolo Bravčovo: OFK Valaská 3:1
9. kolo OFK Valaská: Čierny Balog B 3:0
10. kolo Malachov : OFK Valaská 18. 10. 2024
11. kolo FK 34 Brusno : OFK Valaská 27. 10. 2024
12. kolo Poniky : Valaská 2. 11. 2024

Tabuľka po 9. kole

1	TJ ŠK Hronec	10	32:10	25
2	ŠK.Obecný po...	10	44:14	21
3	FK - 34 Brusn...	10	28:17	18
4	OFK Slovan Va...	9	23:12	17
5	TJ Slovan Beňuš	10	19:25	16
6	OFK Slovensk...	10	19:16	15
7	FK - Baník Lub...	10	25:37	14
8	TJ Tatran Čier...	10	26:23	12
9	TJ Slovan Mal...	9	25:35	9
10	FK Sokol Brav...	10	21:37	9
11	TJ Slovan Mich...	10	10:46	1

**Oznamujeme vám, že uzávierka Valašianskeho hlásnika v decembri je 10. 12. 2024.**



Valaská : Ľubietová 8:0

Miroslav Makovník